

CYFARFOD	Cabinet Cyngor Gwynedd
DYDDIAD	7 Tachwedd 2023
AELOD CABINET	Cynghorydd Beca Brown
SWYDDOG	Gwern ap Rhisiart
TEITL YR EITEM	Ysgol Felinwnda

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- a) Gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo'n derfynol y cynnig o dan Adran 43 o'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, a roddwyd drwy rybudd statudol, i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, , a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, sef Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.
- b) Cymeradwyo trefniadau cludiant ar gyfer y cyfnod trosiannol yn unig, fyddai'n cynnig cludiant am ddim i'r dysgwyr rheiny sydd wedi cofrestru yn Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, ac yn byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda, i Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, am weddill cyfnod y dysgwr yn un o'r ysgolion rheiny, yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd.
- c) Caniatáu cynnal ymgynghoriad ar ddyfodol dalgylch presennol Ysgol Felinwnda er mwyn cytuno pa ysgol, neu ysgolion, fydd yn gwasanaethu fel ysgol dalgylch i blant dalgylch presennol Ysgol Felinwnda i'r dyfodol.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

- 2.1 Ar sail CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddoedd ar Lefel Disgyblion) Ionawr 2023, Ysgol Felinwnda yw'r ysgol gyda'r nifer isaf o ddysgwyr yn y sir, gyda chyfanswm o 8 o ddysgwyr. O ganlyniad, cyflwynodd yr Adran Addysg adroddiad i'r Cabinet ar 11 Gorffennaf 2023 yn gofyn am ganiatâd i gynnal cyfnod gwrthwynebu statudol ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a chod statudol Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018).
- 2.2 Mae adran 48(3) Deddf 2013 yn nodi nad yw'r gofyniad i ymgynghori yn gymwys i gynigion i gau 'ysgol fach' fel y diffinnir yn y Ddeddf, ac mae Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018 yn nodi:

“Os oes gan ysgol lai na 10 disgybl cofrestredig (neu os nad oes unrhyw ddisgyblion ar ôl mewn ysgol) pan gynhelir y cyfrifiad ym mis Ionawr, mae Deddf 2013 yn caniatáu i gyrff llywodraethu/awdurdodau lleol ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol yn swyddogol.

Yr unig beth y byddai'n ofynnol iddynt ei wneud o dan y weithdrefn honno fyddai cyhoeddi'r hysbysiad cau – byddai'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, cyhyd â bod digon o leoedd mewn ysgolion cyfatebol wedi'u nodi a fyddai'n rhesymol hygyrch i'r disgyblion hynny sydd wedi'u dadleoli neu a allai gael eu dadleoli.”

Felly gan fod ond 8 o ddysgwyr cofrestredig yn Ysgol Felinwnda yn CYBLD Ionawr 2023, mae Cod Trefniadaeth Ysgolion yn caniatáu'r awdurdod i ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol. Yn benodol, bu i'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor. Yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion, yr unig beth oedd yn ofynnol i'r awdurdod ei wneud oedd cyhoeddi hysbysiad statudol a cynnal cyfnod gwrthwynebu arferol, gan yna ystyried unrhyw wrthwynebiadau a dderbynnir cyn dod i benderfyniad terfynol.

Yn dilyn cyflwyno adroddiad i Gabinet ar 11 Gorffennaf bu iddynt:

- a) Gymeradwyo cychwyn y broses i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023 o dan adran 43 Deddf Safonau a Threfniadaeth (Cymru) 2013.
- b) Gymeradwyo cyhoeddi rhybudd statudol, ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, gan ganiatáu cyfnod gwrthwynebu statudol o 28 diwrnod yn unol â gofynion Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a Chod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018, a'r dysgwyr presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, sef Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.
- c) Gymeradwyo trefniadau cludiant ar gyfer y cyfnod trosiannol yn unig, fyddai'n cynnig cludiant am ddim i'r dysgwyr rheiny sydd wedi cofrestru yn Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, ac yn byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda, i Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, am weddill cyfnod y dysgwr yn un o'r ysgolion hynny, yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd.
- ch) Yn amodol ar benderfyniad y Cabinet ynglŷn â'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda, caniatáu cynnal adolygiad o ffiniau dalgylch ysgolion sy'n ffinio dalgylch presennol Ysgol Felinwnda.

3. CYFNOD GWRTHWYNEBU STATUDOL

Yn unol â phenderfyniad Cabinet, cyhoeddwyd Rhybudd Statudol (**Atodiad A**) ar 5 Medi 2023, gan gychwyn cyfnod gwrthwynebu o 28 diwrnod. Rhoddwyd y rhybuddion ar giatau'r ysgol ac ar wefan y Cyngor gyda chefnidir y cynnig, linc i adroddiad gyflwynwyd i'r Cabinet ar 11 Gorffennaf 2023, ynghyd ag eglurhad o sut i gyflwyno gwrthwynebiadau. Bu i'r holl ran-ddeiliaid perthnasol dderbyn e-bost gyda linc i'r wefan i'w hysbysu fod y cyfnod gwrthwynebu yn cychwyn ar 5 Medi 2023.

Mae Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018 yn nodi:

Yn achos ysgolion lle mae rhai disgyblion ar ôl, rhaid i gynigwyr sicrhau y caiff yr hysbysiad cau ei ddwyn i sylw'r disgyblion, y caiff ei ystyr ei egluro iddynt, ac y caiff camau priodol eu cymryd i alluogi'r disgyblion hyn i ymateb i'r hysbysiad os dymunant wneud hynny. Mae'n hanfodol bod disgyblion yn cael y cyfle i gyfrannu at y broses benderfynu a rhaid i gynigwyr sicrhau yr ystyrir unrhyw farn a fynegir ganddynt yn llawn cyn y gwneir penderfyniad terfynol.

Yn unol â gofynion y Cod cynhaliwyd sesiwn i drafod y cynnig i gau Ysgol Felinwnda gyda dysgwyr yr ysgol ar 26 Medi 2023. Gellir gweld adroddiad ar y sesiwn yn **Atodiad C**.

Daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 4 Hydref 2023 ac fe dderbyniwyd 4 gwrthwynebiad.

Yn dilyn y cyfnod gwrthwynebu, mae'n ofynnol i'r Cabinet ystyried adroddiad ffurfiol ar y gwrthwynebiadau ynghyd ag ymateb y Cyngor iddynt cyn gwneud penderfyniad terfynol i weithredu'r

cynnig ai peidio. Mae **Atodiad B** yn cynnwys dadansoddiad o'r gwrthwynebiadau a dderbyniwyd ac ymateb y Cyngor i'r sylwadau gwrthwynebu hynny.

4. GWRTHWYNEBIADAU

Pwrpas y rhan hon o'r adroddiad yw cyflwyno crynodeb o'r prif sylwadau gwrthwynebu a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod gwrthwynebu ynghyd ag ymateb y Cyngor iddynt. Mae'r holl sylwadau gwrthwynebu gydag ymateb y Cyngor iddynt wedi eu nodi yn **Atodiad B** o'r adroddiad hwn.

4.1 Ymatebion i'r cynnig gan ddysgwyr Ysgol Felinwnda

Cynhaliwyd sesiwn i drafod y cynnig i gau Ysgol Felinwnda gyda holl ddysgwyr Ysgol Felinwnda ar 26 Medi 2023. Paratowyd dogfennau priodol ar gyfer y dysgwyr yn dilyn ymgynghori ar eu cynnwys gyda Phennaeth yr ysgol. Trefnwyd bod y Pennaeth yn arwain ar drafod y cynnig gyda'r dysgwyr, gyda chymorth gweinyddol gan swyddog o'r Tîm Moderneiddio Addysg, er mwyn sicrhau eu bod yn deall yr hyn oedd yn cael ei gynnig ac er mwyn rhoi cyfle iddynt ddatgan eu barn ar y cynnig.

Dyma'r prif bwyntiau a amlygwyd yn ystod yr ymgynghoriad gyda'r dysgwyr:

- Roedd y cynnig yn tristau'r holl ddysgwyr.
- Byddai colli cyfeillgarwch a'r teimlad o deulu Ysgol Felinwnda os yn mynychu ysgol newydd yn poeni pob un o'r dysgwyr.
- Roedd nifer yn poeni am ddyfodol adeilad yr ysgol a'i gynnwys, a ddim eisiau iddo gael ei ddymchwel pe byddai'n cau.
- Roedd rhai dysgwyr yn poeni ynglŷn a'r cymorth y byddent yn ei dderbyn mewn ysgol amgen.
- Cyfleodd pob un mai athrawon a ffrindiau cyfeillgar, creu atgofion, ynghyd ag adeilad ac amgylchedd diogel yw'r pethau pwysicaf iddynt mewn unrhyw ysgol.

Roedd sylwadau dysgwyr Ysgol Felinwnda yn ystod y sesiwn yn cyfleu tueddiad tuag at wrthwynebu y cynnig i gau'r ysgol.

Pe byddai'r cynnig i gau'r ysgol yn cael ei weithredu, bydd cynnig i ddysgwyr presennol yr ysgol drosglwyddo i unai Ysgol Llandwrog neu Ysgol Bontnewydd. Mae Ysgol Llandwrog yn gyfarwydd i'r dysgwyr oherwydd y cydweithio sydd yn bodoli rhwng y ddwy ysgol ers peth amser. Yn ogystal, mae nifer o ddysgwyr dalgylch Felinwnda eisoes yn mynychu Ysgol Bontnewydd.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod fod y cyfnod yma yn un o ansicrwydd a allai arwain at straen ac effaith ar ddysgwyr. Fodd bynnag, pe gweithredir y cynnig, byddai'r Awdurdod yn gwneud pob ymdrech i gynorthwyo'r dysgwyr i drosglwyddo ac ymgartrefu yn eu hysgol newydd.

4.2 Effaith ar y gymuned

Roedd rhai sylwadau yn nodi pryder am ddyfodol Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin sydd yno, os bydd yr Ysgol yn cau. Yn ogystal, derbyniwyd sylwadau oedd yn nodi y bydd ardal Llanwnda, Dinas a Saron yn colli adnodd cymunedol amhrisiadwy drwy gau'r ysgol a gofynnwyd pa gefnogaeth hir dymor fydd y Cyngor yn barod i fuddsoddi i sicrhau ffyniant y gymuned leol.

Mae Cyngor Gwynedd wedi gweld gostyngiad sylweddol yn niferoedd dysgwyr yn Ysgol Felinwnda yn y 10 mlynedd diwethaf, o 31 yn 2012 i 8 yn 2022, gyda dim ond 3 o'r dysgwyr yma'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda.

Yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018), cynhaliwyd asesiad o effaith y cynnig arfaethedig ar y gymuned. Rhoddwyd ystyriaeth bellach i effaith y cynnig ar y gymuned yn dilyn derbyn y gwrthwynebiadau uchod. Nodir yn yr asesiad effaith cymunedol diweddaraf nad oes defnydd cymunedol o'r ysgol. Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesaf ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys Cylch Meithrin a Chylch Ti a Fi. Oherwydd hyn, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar yr ysgol fel adnodd cymunedol i gymuned Felinwnda, ond cydnabyddir y gallai gael effaith rhannol ar y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi o bosib.

O safbwynt y pryderon am ddyfodol Canolfan Bro Llanwnda pe byddai'r ysgol yn cau, fe nodir fod cefnogi cymunedau yn rhywbeth mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor yn ei wneud ac byddwn yn cyfeirio eich ymholiad am gefnogaeth i'r ganolfan iddynt.

4.3 Cylch Meithrin

Derbyniwyd sylw fod y Cylch Meithrin wedi bod yn gyswllt addysgol cychwynnol i nifer o ddysgwyr yr Ysgol, a byddai dyfodol ansicr i'r Cylch heb ysgol gerllaw.

Mae niferoedd dysgwyr wedi bod yn weddol gyson yng Nghylch Meithrin Dinas a Llanwnda dros y blynyddoedd. Fodd bynnag o gymharu niferoedd dysgwyr y Cylch Meithrin gyda nifer y dysgwyr yn nosbarthiadau Meithrin a Derbyn Ysgol Felinwnda, gwelir nad ydi mwyafrif o blant y Cylch wedi bod yn trosglwyddo i Ysgol Felinwnda. Mae'n debygol felly mai effaith rannol fyddai cau Ysgol Felinwnda yn ei gael ar ddewis rhieni i ddanfôn eu plant i'r Cylch.

Bydd Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar y Cyngor ar gael i gefnogi'r Cylch Meithrin gydag unrhyw faterion gofâl plant pe bydda penderfyniad i gau'r ysgol.

4.4 Y Broses Statudol

Derbyniwyd sylwadau yn mynegi siom na gynhaliwyd ymgynghoriad cyn cynnal cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda

Bu i swyddogion yr Adran Addysg egluro ar gychwyn y trafodaethau ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda bod unrhyw broses statudol yn cael ei gynnal yn unol â Cod Statudol Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018) sy'n nodi:

“Os oes gan ysgol lai na 10 disgybl cofrestredig (neu os nad oes unrhyw ddisgyblion ar ôl mewn ysgol) pan gynhelir y cyfrifiad ym mis Ionawr, mae Deddf 2013 yn caniatáu i gyrff llywodraethu/awdurdodau lleol ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol yn swyddogol.

Yr unig beth y byddai'n ofynnol iddynt ei wneud o dan y weithdrefn honno fyddai cyhoeddi'r hysbysiad cau – byddai'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, cyhyd â bod digon o leoedd mewn ysgolion cyfatebol wedi'u nodi a fyddai'n rhesymol hygyrch i'r disgyblion hynny sydd wedi'u dadleoli neu a allai gael eu dadleoli.”

Er hynny, yn dilyn gwranddo ar bryderon lleol am y cynnig gwreiddiol o gynnal cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i blant y dalgylch yn Ysgol Bontnewydd, bu i'r Aelod Cabinet Addysg benderfynu gohirio mynd â'r adroddiad ar y cynnig i Gabinet mis Mawrth 2023. Yn dilyn hynny, ac fel cam ychwanegol i ofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion ac mewn ymateb i ddyheadau'r gymuned, bu i swyddogion o'r Adran Addysg a'r Aelod Cabinet Addysg gynnal sesiynau ymgysylltu yn Felinwnda, Bontnewydd a Llandwrog er mwyn egluro fod y Cyngor bellach am gynnal cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig arfaethedig i gau Ysgol Felinwnda, gan yna, yn ddarostyngedig i benderfyniadau'r Cabinet,

gynnal ymgynghoriad ar wahân ar adolygiad o ffiniau dalgylch ysgolion sy'n ffinio dalgylch presennol Ysgol Felinwnda.

4.5 Rhesymau am y cynnig i gau

Roedd sylwadau yn nodi mai niferoedd disgyblion a chyllideb, sef data ac arian, oedd sail y cynnig yn hytrach nag ar sail gweledigaeth ragweithiol i alluogi cymunedau gwledig Cymreig bregus i barhau a ffynnu.

Mae'r Awdurdod yn cynnig cau Ysgol Felinwnda oherwydd bod nifer o heriau yn ei hwynebu, yn benodol:

- Mae nifer y dysgwyr yn yr ysgol yn peri pryder, gyda dim ond 8 dysgwr yn mynychu'r ysgol,
- Mae rhagamcanion niferoedd dysgwyr yn parhau i fod yn fregus,
- Mae maint y dosbarthiadau yn fychan – 2 dosbarth gyda 3 mewn un a 5 yn y llall (Ionawr 2023),
- Mae amrediad oedran o 3 mlynedd neu mwy yn y 2 ddosbarth.

Mae'r Cyngor o'r farn y byddai gweithredu'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cynnig gwell profiadau i ddisgyblion i gymdeithasu a chydweithio yn ddyddiol gyda chyfoedion ac yn golygu fod y plant yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint mwy addas.

Does dim defnydd cymunedol yn cael ei wneud o Ysgol Felinwnda gyda Chanolfan Bro Llanwnda yn cael ei defnyddio ar gyfer digwyddiadau cymunedol. Gwneir defnydd achlysurol o'r Ganolfan gan yr ysgol. O ganlyniad, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar ddefnydd cymunedol o Ganolfan Bro Llanwnda.

4.6 Effaith adeiladu ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd

Roedd un sylw yn nodi nad oedd ystyriaeth wedi ei roi i effaith negyddol a gafwyd ar yr ysgol yn ystod y gwaith adeiladu'r ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd a bod hyn wedi dylanwadu ar rieni newydd i fynd a'u plant am ysgolion eraill gerllaw.

Roedd niferoedd dysgwyr dalgylch Ysgol Felinwnda oedd yn dewis mynychu ysgolion eraill yn uchel cyn cychwyn y gwaith o adeiladu ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd. Yr oedd 50 o ddysgwyr er enghraifft yn mynychu ysgolion eraill yn 2019 a 46 o ddysgwyr yn mynychu ysgolion eraill yn 2017 a 2018. Gellir dod i'r casgliad felly nad oedd effaith negyddol ar nifer y dysgwyr yn sgil y gwaith o adeiladu'r ffordd osgoi.

4.7 Cynlluniau Ysgol Bontnewydd

Roedd un sylw yn nodi ei fod yn amheus o'r cyd-ddigwyddiad ar gyhoeddiad gan Lywodraeth Cymru i ariannu £12 miliwn i adeiladu Ysgol 'ardal' newydd i Bontnewydd ac ei fod yn edrych yn ymgais fwriadol i danseilio a pheryglu dyfodol ysgolion gwledig yr ardal er mwyn cyfiawnhau ysgol fawr newydd.

Bu i'r Adran Addysg fod yn llwyddiannus mewn cystadleuaeth genedlaethol Her Ysgolion Cynaliadwy Llywodraeth Cymru er sicrhau buddsoddiad cyfalaf sylweddol yn Ysgol Bontnewydd. Nid oedd unrhyw sicrwydd o lwyddiant y cais gan ei fod yn broses gystadleuol. Mae'r buddsoddiad yn Ysgol Bontnewydd yn brosiect sy'n ymateb i anghenion dalgylch yr ysgol honno.

4.8 Strategaeth Addysg

Derbyniwyd sylwadau yn gofyn a fydd y Strategaeth Addysg newydd yn cynnig strategaeth weithredol a chredadwy o ran ysgolion bach a gwledig y Sir yn y dyfodol.

Mae'r Awdurdod yn y broses o lunio Strategaeth Addysg ac fel rhan o'r gwaith hwn, bwriedir cynnal ymgynghoriad cyhoeddus. Bydd cyfle i roi barn ar gynnwys y Strategaeth Addysg ddrafft fel rhan o'r ymgynghoriad arfaethedig.

5. ASESIAU EFFAITH

Fel rhan o'r broses o ddatblygu'r cynnig, ystyriwyd a gwerthuswyd ystod o opsiynau ar gyfer yr ysgol, a chwblhawyd cyfres o asesiadau effaith ar y cynnig, gan gynnwys:

- Asesiad Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol
- Adroddiad Asesu Effaith Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol
- Adroddiad Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned
- Adroddiad Asesiad Effaith Ieithyddol
- Adroddiad Asesiad ar yr Effaith Debygol ar Drefniadau Teithio
- Adroddiad Asesu Ansawdd a Safonau Addysg

Rhodddwyd ystyriaeth bellach i'r asesiadau uchod, yn dilyn y cyfnod gwrthwynebu. Ystyrir fod canfyddiadau'r asesiadau yn parhau'n gyfredol ac yn berthnasol i'r argymhelliad. Mae'r asesiadau diweddaraf wedi eu cynnwys yn **Atodiad Ch**.

6. FFACTORAU PENODOL WRTH YSTYRIED CAU YSGOL

Er bod proses i gau ysgol gyda llai na 10 o ddisgyblion yn hepgor y gofyn i ymgynghori'n gyffredinol, mae'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018 yn nodi fod rhaid ystyried materion perthnasol sydd wedi eu cynnwys yn y Cod. Mae'n nodi y dylid rhoi sylw arbennig i'r opsiynau canlynol wrth ystyried os yw'n briodol cau ysgol:

a) A ellid ystyried sefydlu ysgolion â mwy nag un safle fel ffordd o gadw adeiladau, neu resymau dros beidio â dewis yr opsiwn hwn

Gan fod ond 8 dysgwr yn yr ysgol mae Ysgol Felinwnda yn wynebu her gynyddol i osod cyllideb gytbwys gan fod yr ysgol yn derbyn dyraniad ar sail niferoedd dysgwyr, a bydd hynny, ynghyd â swm gwarchodaeth a ddyrannir iddynt yn eu galluogi i gyflogi pennaeth a chymhorthydd yn unig. Oherwydd hyn mae Cyngor Gwynedd o'r farn ni ellid ystyried sefydlu ysgolion â mwy nag un safle fel ffordd o gadw yr ysgol ar agor.

b. A ellid ystyried posibiladau amgen heblaw cau'r ysgol, megis clystyru, cydweithredu neu ffedereiddio ag ysgolion eraill, neu'r rhesymau dros beidio ag ystyried y rhain fel opsiwn amgen yn lle cau'r ysgol.

Gan y byddai clystyru, cydweithredu neu ffedereiddio ag ysgolion eraill, yn golygu parhau gyda'r ysgol bresennol, a felly bod tebygolrwydd uchel y bydd yr heriau presennol yn parhau ac yn dwysáu dros y blynyddoedd nesaf, mae'r Cyngor felly o'r farn nad ydi gwneud hyn yn opsiwn fyddai'n cyfarch yr heriau sy'n wynebu Ysgol Felinwnda nawr ac i'r dyfodol.

c. A ellid archwilio'r posibiladau o wneud defnydd llawnach o'r adeiladau presennol fel adnodd cymunedol neu addysgol.

Gan fod Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa i'r ysgol, ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi, ni ragwelir bod angen adnodd cymunedol arall yn yr ardal. Serch hynny, pe gweithredir y cynnig, mae gan Cyngor Gwynedd bolisi ôl-ddefnydd safleoedd ysgolion a byddai y polisi hwn yn cael ei ddilyn wrth ystyried dyfodol y safle.

ch. Effaith gyffredinol cau'r ysgol ar y gymuned leol (gan gynnwys colli cyfleusterau yn yr ysgol a ddefnyddir gan y gymuned leol)

Derbyniwyd sylwadau am effaith cau'r ysgol ar y gymuned a Canolfan Bro Llanwnda yn dilyn cynnal y cyfnod gwrthwynebu. Gellir weld yr ymatebion llawn yn **Atodiad B** a crynodeb yn **4.2** uchod.

Yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018), cynhaliwyd asesiad o effaith y cynnig arfaethedig ar y gymuned. Rhoddwyd ystyriaeth bellach i effaith y cynnig ar y gymuned yn dilyn derbyn y gwrthwynebiadau uchod. Nodir yn yr asesiad effaith cymunedol diweddaraf nad oes defnydd cymunedol o'r ysgol. Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesaf ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys Cylch Meithrin a Chylch Ti a Fi. Oherwydd hyn, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar yr ysgol fel adnodd cymunedol i gymuned Felinwnda, ond cydnabyddir y gallai gael effaith rhannol ar y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi o bosib.

O safbwynt y pryderon am ddyfodol Canolfan Bro Llanwnda pe byddai'r ysgol yn cau, fe nodir fod cefnogi cymunedau yn rhywbeth mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor yn ei wneud ac byddwn yn cyfeirio eich ymholiad am gefnogaeth i'r ganolfan iddynt.

d. Sut y gellid cefnogi'r rhieni a'r disgyblion i fanteisio ar yr ysgol amgen ac unrhyw gyfleusterau y gall eu cynnig

Er mwyn lliniaru unrhyw effaith negyddol posib ar y dysgwyr, byddwn yn annog trafodaethau rhwng yr ysgol neu ysgolion amgen â rhieni dysgwyr dalgyrch Ysgol Felinwnda fel bod modd iddynt fanteisio ar eu cyfleusterau a gweithgareddau ar ôl ysgol, ac i annog cydweithio rhwng yr ysgol a chymuned Felinwnda.

7. CASGLIAD

Er i'r awdurdod dderbyn 4 o wrthwynebiadau i'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, yn dilyn ystyried yr holl wrthwynebiadau a dderbyniwyd, mae'r Cyngor yn parhau i fod yn argyhoeddedig mai'r cynnig hwn yw'r ymateb mwyaf priodol i'r heriau y mae'r ysgol yn eu hwynebu.

Mae'r dadansoddiad o'r sylwadau a'r gwrthwynebiadau a dderbyniwyd yn cael sylw yn *Adran 4* o'r adroddiad yma ac mae'r sylwadau ac ymatebion ar gael yn llawn yn **Atodiad B**.

Rhagwelir y bydd cau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a chynnig i'r dysgwyr presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, sef Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024 yn datrys heriau niferoedd isel, dosbarthiadau bychan a chostau uchel drwy:

- gynnig addysg mewn dosbarthiadau o faint mwy addas
- gynnig addysg mewn dosbarthiadau gyda mwy o blant o'r un oedran
- lleihau cost y pen

Bydd gwell amgylchiadau addysgol i ddysgwyr y dyfodol yn yr ysgol / ysgolion fydd yn gwasanaethu dalgylch Ysgol Felinwnda yn dilyn cwblhau'r ymgynghoriad ar pa ysgol, neu ysgolion, fydd yn gwasanaethu fel ysgol dalgylch i blant dalgylch presennol Ysgol Felinwnda i'r dyfodol.

8. GOBLYGIADAU'R CYNNIG

8.1 Dysgwyr presennol

Os bydd y Cabinet yn penderfynu gweithredu'r cynnig bydd Ysgol Felinwnda yn cau ar 31 Rhagfyr 2023 a bydd y dysgwyr presennol yn trosglwyddo i ysgol amgen, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.

8.2 Cludiant

Os bydd y Cabinet yn penderfynu gweithredu'r cynnig bydd Ysgol Felinwnda yn cau ar 31 Rhagfyr 2023 a byddai darpariaeth cludiant trosiannol ar gael i ddysgwyr presennol Ysgol Felinwnda (sydd hefyd yn byw yn nalgylch yr ysgol) i unai Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion y Sir, ar gost blyneddol o rhwng £7,600 - £22,800, yn ddibynnol ar ddewis rhieni a chyfrwng y cludiant.

8.3 Ystyriaethau Staffio

Pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu, rhagwelir y byddai goblygiadau staffio yn arwain at ddiswyddiadau. Mae Cyngor Gwynedd wedi datblygu polisi staffio manwl, ar y cyd ag Undebau Llafur a phenaethiaid. Bydd rhaid i unrhyw ddiswyddiadau fyddai'n deillio o'r cynnig hwn gyd-fynd â'r polisi hwnnw. Bydd cyfathrebu clir ac agored yn chwarae rhan greiddiol mewn gweithredu unrhyw gynigion.

Mae trafodaethau eisoes wedi cychwyn gyda staff ac Undebau i'w rhagrybuddio am y cyfnod gwrthwynebu ar yr opsiwn i gau Ysgol Felinwnda a byddwn yn cyfarfod gyda hwy yn dilyn penderfyniad y Cabinet i drafod y camau nesaf.

8.4 Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin

Pe bydda'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael ei weithredu, byddwn yn cyfeirio pryderon am gynladwyedd y ganolfan a'r Cylch Meithrin i'r Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau a Gwasanaeth Blyneddol Cynnar y Cyngor i'w cynorthwyo gydag unrhyw faterion.

9. ARGYMHELLIAD

Yn dilyn rhoi ystyriaeth i'r gwrthwynebiadau, argymhellir fod y Cabinet yn:

- a) Cymeradwyo penderfyniad a geisir, sef cadarnhau'n derfynol y cynnig o dan Adran 43 o'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a roddwyd drwy rybudd statudol, i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023 a chynnig lle i'r dysgwyr yn unai Ysgol Llandwrog neu Ysgol Bontnewydd o 1 Ionawr 2024, yn ddarostyngedig ar ddewis rhieni.
- b) Cymeradwyo trefniadau cludiant ar gyfer y cyfnod trosiannol yn unig, fyddai'n cynnig cludiant am ddim i'r dysgwyr hynny sydd wedi cofrestru yn Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, ac yn byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda, i Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, am weddill cyfnod y dysgwr yn un o'r ysgolion rheiny, yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd.

- c) Caniatáu cynnal ymgynghoriad ar ddyfodol dalgyrch presennol Ysgol Felinwnda er mwyn cytuno pa ysgol, neu ysgolion, fydd yn gwasanaethu fel ysgol dalgyrch i blant dalgyrch presennol Ysgol Felinwnda i'r dyfodol.

Drwy gynnal yr ymgynghoriad ar ddyfodol dalgyrch presennol Ysgol Felinwnda, bydd y Cyngor yn casglu barn rhanddeiliaid allweddol yn lleol cyn dod i benderfyniad ar pa ysgol, neu ysgolion, fydd yn gwasanaethu dalgyrch Ysgol Felinwnda i'r dyfodol.

Bydd yr ymgynghoriad yn cael ei gynnal yn fuan yn nhymor y Gwanwyn 2024 cyn dod ac adroddiad ar yr ymgynghoriad yn ôl i Gabinet am benderfyniad terfynol.

Yn dilyn hynny byddai'r ardal a wasanaethir gan Ysgol Felinwnda o Medi 2024 yn ffurfio rhan o ddalgyrch ysgol neu ysgolion amgen, a byddai mynediad i'r ysgol, neu ysgolion hynny, yn cael ei gynnig yn unol â pholisi mynediad y sir, a byddai cludiant yn cael ei ddarparu i'r ysgol neu ysgolion yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion y Sir.

10. CAMAU NESAF

Yn ddarostyngedig i benderfyniad y Cabinet, dyma gamau nesaf y broses ynghyd ag amserlen amlinellol;

Tachwedd 2023	<p>Rhannu'r penderfyniad gyda'r holl fuddiolwyr perthnasol.</p> <p>Cynnig lle i'r dysgwyr hynny sydd wedi cofrestru yn Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, ac yn byw yn nalgyrch Ysgol Felinwnda, yn Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, gan gynnig cludiant iddynt yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd am weddill cyfnod y dysgwr yn un o'r ysgolion rheiny.</p> <p>Cynnig lle mewn ysgol amgen i'r dysgwyr hynny sydd wedi cofrestru yn Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd ac yn byw mewn dalgyrch eraill.</p> <p>Cynnal trafodaethau gyda staff Ysgol Felinwnda.</p>
31 Rhagfyr 2023	Gweithredu'r cynnig o gau Ysgol Felinwnda.
Ionawr – Chwefror 2024	Cynnal ymgynghoriad ar ddyfodol dalgyrch presennol Ysgol Felinwnda er mwyn cytuno pa ysgol, neu ysgolion, fydd yn gwasanaethu fel ysgol dalgyrch i blant dalgyrch presennol Ysgol Felinwnda i'r dyfodol
Mawrth – Ebrill 2024	Dychwelyd i'r Cabinet am gymeradwyaeth ar opsiwn ffafriedig ar pa ysgol, neu ysgolion, fydd yn gwasanaethu dalgyrch Ysgol Felinwnda i'r dyfodol.

11. BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yma wedi bod yn destun cyngor gan Gwasanaethau Cyfreithiol. Dim sylwadau i'w hychwanegu os safbwynt priodoldeb

Y Pennaeth Cyllid:

O safbwynt ariannol, ni welaf fod newid wedi bod yn y sefyllfa ers i'r Cabinet drafod y mater hwn ym mis Gorffennaf a cychwyn y broses o gau'r ysgol. Nid yw sefyllfa bresennol Ysgol Felinwnda yn gynaliadwy ac roedd yr adroddiad blaenorol yn dangos fod asesiad wedi ei gynnal o'r opsiynau sydd ar gael, ac roeddwn yn fodlon â chadernid yr amcangyfrifon ariannol oedd wedi eu nodi ynddo. Rwyf yn cefnogi'r penderfyniad a geisir.

Yr Aelod Lleol:

Nodaf yr argymhelliad sydd gerbron y Cabinet, sef i gymeradwyo cau Ysgol Felinwnda o 31 Rhagfyr 2023, yn dilyn cyhoeddi'r Rhybudd Statudol ar 5 Medi 2023.

Mae cau ysgol sydd wedi gwasanaethu'r gymdeithas leol ac wedi darparu addysg dda mewn awyrgylch gartrefol ers 1895 yn ddigwyddiad trist.

Fodd bynnag, mae niferoedd presennol yr ysgol yn isel iawn, a dim rhagolwg o gynnydd. Rhaid felly dderbyn fod penderfyniadau anodd yn gorfod cael eu gwneud gan Gabinet Cyngor Gwynedd.

Wrth symud ymlaen, yr hyn sy'n bwysig yw bod y sylwadau a dderbyniwyd fel rhan o'r gwrthwynebiad i'r Rhybudd Statudol, ac yn ystod y broses statudol, yn cael sylw.

Mae'r rhain yn cynnwys effaith cau Ysgol Felinwnda ar Ganolfan Bro Llanwnda ac ar Gylch Meithrin Dinas a Saron.

Croesawaf yr hyn a ddywed Cyngor Gwynedd wrth ymateb i'r gwrthwynebiadau a dderbyniwyd, sef y bydd cymorth gan Wasanaeth Cefnogi Cymunedau Cyngor Gwynedd a'r Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar ar gyfer Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin.

Mi fydd Cyngor Gwynedd yn cynnal ymgynghoriad ar ddyfodol dalgylch Ysgol Felinwnda, ac mae'n bwysig sicrhau y bydd y broses yma yn un sydd yn llwyddo i gasglu barn trigolion a'r gymuned leol drwy broses drylwyr a diffuant.

Rwyf i a llawer yn y gymuned yn gryf o'r farn y dylai dalgylch Felinwnda gael ei ail lunio fel bod disgyblion y dalgylch yn mynd i Ysgol Llandwrog, yn hytrach nag Ysgol Bontnewydd. Mae ysgolion Felinwnda a Llandwrog wedi cydweithio'n agos dros y blynyddoedd ac mae natur wledig y ddwy ysgol yn debyg iawn. Byddai hyn hefyd o gymorth i ddiogelu dyfodol Ysgol Llandwrog sy'n darparu addysg dda yn y gymuned leol.

Gwn fod Cyngor Gwynedd yn y broses o lunio strategaeth addysg ddrafft, fydd yn ddarostyngedig i ymgynghoriad. Gan fod demograffeg disgyblion Gwynedd ar gyfer y dyfodol yn fregus, hoffwn bwysleisio pa mor bwysig yw hi i'r strategaeth yma fod yn un gweithredol a chredadwy, yng nghydestun ysgolion bach a gwledig Gwynedd. Dylai gynnig trefn sydd yn egluro pa ran sydd i'r ysgolion yma o ran diogelu cymunedau gwledig a Chymreig Gwynedd ar gyfer y dyfodol. Dylai hefyd sicrhau cynllunio strategol fesul dalgylch yn hytrach na chau ysgolion pan fo'r niferoedd yn cyrraedd trothwy penodol, heb ystyriaeth o'r darlun ehangach.

Atodiadau

Atodiad A: Rhybudd Statudol

Atodiad B: Dadansoddiad o sylwadau gwrthwynebu

Atodiad C: Ymatebion dysgwyr Ysgol Felinwnda i'r cynnig

Atodiad CH: Aseidiadau Effaith

DOGFENNAU CEFNDIR - Mae holl ddogfennau cefndir perthnasol y cynnig ar gael ar wefan y Cyngor trwy ddilyn y ddolen [Ysgol Felinwnda \(llyw.cymru\)](http://llyw.cymru)

CYNGOR GWYNEDD

ADRAN 48 DEDDF SAFONAU A THREFNIADAETH YSGOLION (CYMRU) 2013

RHYBUDD O GYNNIG I GAU YSGOL FELINWENDA

CYNGOR GWYNEDD, SWYDDFA'R CYNGOR, CAERNARFON, GWYNEDD, LL55 1SH

Hysbysir drwy hyn yn unol ag adran 43 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion fod Cyngor Gwynedd yn cynnig cau YSGOL FELINWENDA, Dinas, Caernarfon, Gwynedd LL54 5UG. Cynhelir yr ysgol gan Gyngor Gwynedd.

Cynigir gweithredu'r cynnig ar **31 Rhagfyr 2023**.

Yn ddarostyngedig ar ddewis rhieni bydd disgyblion presennol Ysgol Felinwenda yn trosglwyddo i unai Ysgol Llandwrog, Llandwrog, Gwynedd LL54 5ST neu Ysgol Bontnewydd, Bontnewydd, Caernarfon, Gwynedd LL55 2UF ar 1 Ionawr 2024. Mae Ysgol Llandwrog yn ysgol cyfrwng Cymraeg, Gwirfoddol a Reolir (Eglwys yng Nghymru) ac Ysgol Bontnewydd yn Ysgol Gymuned Cyfrwng Cymraeg. Mae'r ddwy ysgol ar gyfer genethod a bechgyn 3 i 11 oed.

Yr awdurdod mynediad ar gyfer Ysgol Llandwrog ac Ysgol Bontnewydd, fydd Cyngor Gwynedd a bydd disgyblion yn cael eu derbyn i'r ysgolion gan Gyngor Gwynedd yn unol â'i bolisi mynediad. Bydd y trefniadau mynediad i'r ysgolion yn cael eu gwneud heb gyfraniad at allu na medr (bandio disgyblion).

Bydd cludiant yn cael ei ddarparu i'r ysgolion yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion Cyngor Gwynedd, a bydd darpariaeth cludiant trosiannol ar gyfer disgyblion sydd wedi eu cofrestru yn Ysgol Felinwenda ar ddyddiad y rhybudd yma, i Ysgol Llandwrog neu i Ysgol Bontnewydd.

Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod cynhaliol a Chyngor Gwynedd fydd yn gweithredu'r cynnig yma.

Gall unrhyw un wrthwynebu'r cynigion cyn pen cyfnod o 28 diwrnod o ddyddiad cyhoeddi'r cynnig hwn, hynny yw erbyn **4 Hydref 2023**.

Dylid anfon gwrthwynebiadau ysgrifenedig at sylw'r Pennaeth Addysg, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH neu drwy anfon neges e-bost at sylw'r Pennaeth Addysg i moderneiddioaddysg@gwynedd.llyw.cymru.

Bydd dyfodol dalgylch Ysgol Felinwenda yn destun ymgynghoriad ar wahân ar y mater os bydd penderfyniad i gau yr ysgol yn dilyn y cyfnod gwrthwynebu.

Llofnodwyd:

Garem Jackson
Y Pennaeth Addysg, ar ran Cyngor Gwynedd

Dyddiad Cyhoeddi: **5 Medi 2023**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r isod yn rhan o'r rhybudd ond mae'n cynnig esboniad o'i bwrpas)

Mae Cyngor Gwynedd yn cynnig cau Ysgol Felinwenda ar 31 Rhagfyr 2023, a bydd lle yn cael ei ddarparu i disgyblion presennol yn Ysgol Llandwrog neu Ysgol Bontnewydd.

Yn unol â pholisi mynediad yr Awdurdod, mae gan rieni hawl i wneud cais mynediad (neu gais i drosglwyddo) i unrhyw ysgol.

Bydd darpariaethau trosiannol cludiant ysgol am ddim mewn lle i'r disgyblion hynny sydd wedi eu cofrestru yn Ysgol Felinwenda ar ddyddiad y rhybudd yma, i Ysgol Llandwrog neu Ysgol Bontnewydd, os ydynt yn byw dros 2 filltir oddi wrth yr ysgol a ddewisir, neu yn gymwys i dderbyn cludiant am ddim oherwydd natur y ffordd i'r ysgol a ddewisir, yn unol â'r polisi cludiant cyfredol. Byddai hyn yn drefniant dros dro am weddill eu cyfnod yn yr ysgol.

Os gwithredir cau Ysgol Felinwenda ar 31 Rhagfyr 2023 mi fydd ymgynghoriad yn cael ei gynnal er mwyn penderfynu ar ddyfodol dalgylch Ysgol Felinwenda.

Gwrthwynebiadau i'r rhybudd statudol ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a darparu lle i ddisgyblion yn Ysgol Llandwrog neu Ysgol Bontnewydd o 1 Ionawr 2024.

(Cyfnod Gwrthwynebu 5 Medi – 4 Hydref 2023)

Derbyniwyd 4 o wrthwynebiadau a fe'u didolwyd o dan y penawdau canlynol:

A) Effaith ar y gymuned	Ch) Rhesymau dros gynnig cau	Dd) Cynlluniau Ysgol Bontnewydd
B) Cylch Meithrin	D) Effaith negyddol adeiladu ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd	E) Strategaeth Addysg
C) Sylwadau am y broses statudol		

Sylwadau		Ymateb Cyngor Gwynedd
A	Effaith ar y gymuned	
1	<p>Wedi ystyried a thrafod yr hysbysiad cytunwyd bod Cyngor Cymuned Llanwnda yn derbyn bod cyfanswm 8 disgybl yn addysgol amhosib.</p> <p>Beth bynnag mae pryder am ddiogelwch y neuadd, bydd yr aelodau yn ddiolchgar i Cyngor Gwynedd gysidro cynaladwedd y ganolfon i'r dyfodol – defnydd rheolaidd.</p>	<p>Mae'r Cyngor yn nodi nad ydych yn gwrthwynebu cau Ysgol Felinwnda gan fod niferoedd isel o ddisgyblion yn ei gwneud yn addysgol amhosib.</p> <p>Mae cefnogi Canolfannau Cymunedol yn rywbeth mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor yn ei wneud ac mi fyddwn yn cyfeirio eich pryder am gynladwyedd y ganolfan i'r dyfodol iddynt.</p>
2	<p>Rydym yn wir pryderu am ddyfodol Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin sydd yno, os bydd yr Ysgol yn cau. Er nad yw'r Ysgol yn gwneud defnydd unionyrchol o'r Ganolfan yn y bôn, roedd yr Ysgol yn cyfrannu at weithgareddau cymunedol ynddi, fel Cyngerdd Nadolig. Yn ei sgil roedd y rhieni'n defnyddio'r Ganolfan, fel partïon pen-blwydd.</p>	<p>Mae cefnogi Canolfannau Cymunedol yn rywbeth mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor yn ei wneud ac mi fyddwn yn cyfeirio eich pryder am effaith cau'r ysgol ar gynladwyedd y ganolfan iddynt.</p> <p>Bydd Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar y Cyngor ar gael i gefnogi gyda'r Cylch Meithrin gyda unrhyw faterion lleoliad gofal plant pe bydda penderfyniad i gau'r ysgol.</p>
3	<p>Pe byddai'r Cabinet yn penderfynu cau Ysgol Felinwnda, nid yn unig y byddai yna effaith negyddol ar y disgyblion a'r teuluoedd hynny sy'n mynychu'r ysgol ar hyn o bryd, ond byddai hefyd yn cael effaith negyddol ar y gymuned. Nepell o'r ysgol mae Canolfan Bro Llanwnda. Er nad yw'r ysgol yn gwneud defnydd unionyrchol o'r Ganolfan, mae presenoldeb yr ysgol yn gaffaeliad, ac yn hybu'r defnydd cymunedol sydd o'r Ganolfan.</p>	<p>Mae niferoedd Ysgol Felinwnda wedi gostwng yn sylweddol yn y 10 mlynedd diwethaf, o 31 yn 2012 i 8 yn 2023, gyda dim ond 3 o'r dysgwyr yma'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda. Mae'r 45 dysgwr arall (94%) sy'n byw yn y dalgylch yn mynychu ysgolion eraill.</p>

	<p>Er enghraifft mae Ysgol Felinwnda yn cyfrannu at amrywiol weithgareddau ynddi, a rhieni ac aelodau'r gymuned yn defnyddio'r Ganolfan, na fyddai'n gwneud hynny, oni bai am bresenoldeb yr ysgol gerllaw.</p> <p>Yn ogystal, mae Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda yn un o brif ddefnyddwyr Y Ganolfan, a bydd ansicrwydd am ei ddyfodol heb ddarpariaeth addysgol drws nesaf.</p> <p>Er bod galw wedi bod yn y misoedd a fu i Gyngor Gwynedd gydweithio efo'r gymuned a'r partion perthnasol, er mwyn sicrhau dyfodol Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin, awgrymiadau anffurfiol sydd wedi bod gan Gyngor Gwynedd nid ymrwymiad i sicrhau eu dyfodol, pe byddai'r ddarpariaeth addysgol yn cael ei cholli yn yr ardal. Gofynnaf felly i Gyngor Gwynedd gadarnhau y byddant yn gweithredu'n rhagweithiol i sicrhau dyfodol Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin os bydd penderfyniad i gau yn cael ei wneud.</p>	<p>Does dim defnydd cymunedol yn cael ei wneud o Ysgol Felinwnda ac mae Canolfan Bro Llanwnda yn cael ei defnyddio ar gyfer digwyddiadau cymunedol, gan gynnwys defnydd achlysurol o'r Ganolfan gan Ysgol Felinwnda. O ganlyniad, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar ddefnydd cymunedol o Ganolfan Bro Llanwnda.</p> <p>Gan nad oes penderfyniad terfynol ar ddyfodol Ysgol Felinwnda wedi ei wneud byddai'n gynamserol i gychwyn cynllunio ar gyfer unrhyw effaith ar Ganolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin ar hyn o bryd. Os bydd y Cabinet yn penderfynu cau Ysgol Felinwnda, yna mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor ar gael i gefnogi Canolfan Bro Llanwnda a byddwn yn cyfeirio eich pryder am effaith cau'r ysgol ar gynladwyedd y ganolfan iddynt.</p> <p>Er bod y niferoedd wedi bod yn weddol gyson yn Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda dros y blynyddoedd mae cymharu'r ffigyrau gyda niferoedd dysgwyr yn nosbarthiadau meithrin a derbyn Ysgol Felinwnda (gweler B isod) yn awgrymu nad ydi mwyafrif o blant y Cylch wedi bod yn trosglwyddo i Ysgol Felinwnda fel mater o drefn. Mae'r ffigyrau yma hefyd yn awgrymu bod y Cylch Meithrin, o bosib, yn gwasanaethu ardal ehangach na dalgyloch Ysgol Felinwnda. O ganlyniad, mae'n debygol mai effaith rhannol fyddai cau Ysgol Felinwnda yn ei gael ar ddewis rhieni i ddanfôn eu plant i'r Cylch.</p> <p>Bydd Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar y Cyngor ar gael i gefnogi Cylch Meithrin gydag unrhyw faterion lleoliad gofal plant pe byddai penderfyniad i gau'r ysgol.</p>
4	<p>Beth fydd dyfodol y Ganolfan o safbwynt y cyfleusterau cyfrannol sy'n gysylltiedig â'r Ysgol, fel y system carthffosiaeth?</p>	<p>Mi fydd y Cyngor yn sicrhau bydd Canolfan Bro Llanwnda yn parhau i gael budd o'r cyfleusterau cyfrannol hyd nes fydd unrhyw newid yn nefnydd safle Ysgol Felinwnda fydd, o bosib, yn golygu yr angen i adolygu unrhyw wasanaethau sy'n cael ei rannu rhwng yr ysgol a'r ganolfan.</p>

5	Y prif, os nad yr unig, adnodd cymunedol sydd gan Gyngor Gwynedd ddylanwad uniongyrchol arnynt yw ein hysgolion. Mae ysgolion bach cefn gwlad yng Ngwynedd ac ar draws Cymru, yn tynnu teuluoedd a chymuned at ei gilydd, ac yn ei sgil yn gwarchod a hybu Cymreictod a'r iaith Gymraeg.	Mae Cyngor Gwynedd wedi gweld gostyngiad sylweddol yn niferoedd dysgwyr yn Ysgol Felinwnda yn y 10 mlynedd diwethaf, o 31 yn 2012 i 8 yn 2022, gyda dim ond 3 o'r dysgwyr yma'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda. O gymharu â dalgylchoedd eraill yr ardal, mae nifer y dysgwyr dalgylch Ysgol Felinwnda sy'n dewis mynychu ysgol all-dalgylch yn uchel. Dengys y data diweddaraf fod 48 o ddysgwyr 3-11 oed (Medi 2022) yn byw yn nalgylch Felinwnda; gyda dim ond 3 ohonynt yn mynychu Ysgol Felinwnda. Golyga hyn fod 94% o'r dysgwyr sy'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda yn mynychu ysgolion all-dalgylch.
6	Gwir bryderwn bydd ardal Llanwnda, Dinas a Saron yn colli adnodd cymunedol amhrisiadwy, ac ardal lle na fydd ganddi galon nag hunaniaeth. Beth fydd bwriadau'r Cyngor i leddfuf'r effeithiau negyddol hyn ar ein cymuned; a pha gamau a chefnogaeth hir dymor fydd y Cyngor yn barod i fuddsoddi i sicrhau ffyniant y gymuned leol?	<p>At hyn, fe nodir yn yr asesiad effaith cymunedol, nad oes unrhyw ddefnydd cymunedol o'r ysgol. Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa i'r ysgol ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys Cylch Meithrin a Cylch ti a Fi. Oherwydd hyn, ni ragwelir byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar gymuned Felinwnda.</p> <p>Mae cefnogi cymunedau yn rhywbeth mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor yn ei wneud ac mi fyddwn yn cyfeirio eich ymholiad am gefnogaeth iddynt.</p>
B Cylch Meithrin		
7	Mae'r Cylch Meithrin dros y blynyddoedd wedi bod yn gyswllt addysgol cychwynnol i nifer o ddisgyblion yr Ysgol, nawr rhagwelir dyfodol ansicr iddi heb Ysgol gerllaw. Mae'n amlwg nad yw'r Cyngor wedi ystyried yn ddigonol, neu ar waethaf yn anwybyddu dyfodol yr adnoddau cymunedol hyn.	Er bod y niferoedd wedi bod yn weddol gyson yng Nghylch Meithrin Dinas a Llanwnda dros y blynyddoedd mae cymharu'r ffigurau gyda niferoedd dysgwyr yn nosbarthiadau Meithrin a Derbyn Ysgol Felinwnda'n awgrymu nad ydi mwyafrif o'r plant wedi bod yn trosglwyddo i Ysgol Felinwnda fel mater o drefn. O ganlyniad, mae'n debygol mai effaith rhannol fyddai cau Ysgol Felinwnda yn ei gael ar ddewis rhieni i ddanfôn eu plant i'r Cylch.

		<table border="1" data-bbox="1167 229 2004 584"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Blwyddyn</th> <th rowspan="2">Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda</th> <th colspan="2">Ysgol Felinwnda</th> </tr> <tr> <th>Dosbarth Meithrin</th> <th>Dosbarth Derbyn</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018-19</td> <td>11</td> <td>1</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2019-20</td> <td>6</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2020-21</td> <td>9</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2021-22</td> <td>8</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2022-23</td> <td>16</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="1167 624 2022 727">Bydd Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar y Cyngor ar gael i gefnogi gyda'r Cylch Meithrin gyda unrhyw faterion lleoliad gofal plant pe bydda penderfyniad i gau'r ysgol.</p>	Blwyddyn	Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda	Ysgol Felinwnda		Dosbarth Meithrin	Dosbarth Derbyn	2018-19	11	1	4	2019-20	6	2	2	2020-21	9	2	2	2021-22	8	1	1	2022-23	16	0	0
Blwyddyn	Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda	Ysgol Felinwnda																										
		Dosbarth Meithrin	Dosbarth Derbyn																									
2018-19	11	1	4																									
2019-20	6	2	2																									
2020-21	9	2	2																									
2021-22	8	1	1																									
2022-23	16	0	0																									
C	Sylwadau am y broses statudol																											
8	<p data-bbox="203 778 1137 1018">Er i ni lwyddo cael y Cyngor i ohirio eu bwriad gwreiddiol nôl ym mis Mawrth gyda'r addewid o gael trafodaeth a gwrando ar lais y ddwy gymuned yn ardal Ysgol Felinwnda ac Ysgol Llandwrog, ni chafwyd unrhyw ymgynghoriad o werth. Be gafwyd oedd sesiynau "ymgysylltu", lle yn y bôn sesiynau rhannu gwybodaeth yn unig oeddynt. Er i'r Arweinydd Portffolio rhoi addewid i gasglu sylwadau er mwyn rhoi adborth i'r Cabinet, ni welwyd unrhyw gyflwyniad o'i fath.</p> <p data-bbox="203 1026 1137 1345">Ar gychwyn hyn i gyd, cynhaliwyd cyfarfod anffurfiol rhwng swyddogion y Cyngor, y Pennaeth a'r ddau Gadeirydd Corff Llywodraethwyr ym mis Ionawr eleni. Cafwyd ein sicrhau nad oedd "<i>angen poeni</i>" ar y pryd, nad oedd angen rhannu dim gyda gweddill y Llywodraethwyr, ac y byddai yn "<i>diweddarau a rhannu gwybodaeth</i>" gyda ni, wedi trafod ymhellach gyda'r Adran Addysg. Ar ddiwedd Chwefror derbyniodd Clerc Llywodraethwyr Ysgol Felinwnda gais i drefnu cyfarfod brys o'r Corff Llywodraethwyr. Cynhaliwyd y cyfarfod brys ar ddechrau mis Mawrth, lle cyflwynodd Swyddogion y Cyngor eu bwriad i gyflwyno adroddiad i'r Cabinet yn argymhell cau'r Ysgol oherwydd y niferoedd</p>	<p data-bbox="1167 778 1989 914">Bu i swyddogion yr Adran Addysg egluro ar gychwyn y trafodaethau ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda bod unrhyw broses statudol yn cael ei gynnal yn unol â gofynion Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 sy'n darparu:</p> <p data-bbox="1167 954 1989 1026"><i>"Nid yw'r gofyniad i ymgynghori yn gymwys i gynigion i derfynu ysgol sy'n ysgol fach ..."</i> (adran 48(3))</p> <p data-bbox="1167 1066 1989 1129">Mae Cod Statudol Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018) yn nodi:</p> <p data-bbox="1167 1169 1989 1345"><i>"Os oes gan ysgol lai na 10 disgybl cofrestredig (neu os nad oes unrhyw ddisgyblion ar ôl mewn ysgol) pan gynhelir y cyfrifiad ym mis Ionawr, mae Deddf 2013 yn caniatáu i gyrff llywodraethu/awdurdodau lleol ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol yn swyddogol."</i></p>																										

	<p>isael o ddisgyblion. Erbyn yr 20fed o Fawrth roedd yr adroddiad yn gyhoeddus ar wefan y Cyngor, a phryd hynny bu inni roi gwybod i'r rhieni plant yr Ysgol. Ni dderbyniwyd unrhyw gyswilt pellach gan yr Adran Addysg wedi'r cyfarfod anffurfiol ym mis Ionawr, nes y cyfarfod brys gyda'r Llywodraethwyr ar ddechrau mis Mawrth. Gwelir fod y broses asesu effaith wedi cychwyn ers dechrau mis Chwefror, tair wythnos wedi'r cyfarfod anffurfiol, ond ni ymgysylltwyd a'r Ysgol, Ysgol Llandwrog na'r gymuned yn ehangach wrth ei lunio. Gwelwyd fod yr asesiadau effaith hyn yn ffeithiol anghywir ar nifer o ddadansoddiadau. Er i ni dynnu sylw at hyn, nid oedd y dadansoddiadau yn yr adroddiad diweddaraf heb ei addasu.</p>	<p><i>Yr unig beth y byddai'n ofynnol iddynt ei wneud o dan y weithdrefn honno fyddai cyhoeddi'r hysbysiad cau – byddai'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, cyhyd â bod digon o leoedd mewn ysgolion cyfatebol wedi'u nodi a fyddai'n rhesymol hygyrch i'r disgyblion hynny sydd wedi'u dadleoli neu a allai gael eu dadleoli."</i></p> <p>Er hynny, yn dilyn gwrandao ar bryderon lleol am y cynnig gwreiddiol o gynnal cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i blant y dalgylch yn Ysgol Bontnewydd, bu i'r Aelod Cabinet Addysg benderfynu gohirio mynd â'r adroddiad ar y cynnig i Gabinet mis Mawrth. Yn dilyn hynny, ac fel cam ychwanegol i ofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion ac mewn ymateb i ddyheadau'r gymuned, bu i swyddogion o'r Adran Addysg a'r Aelod Cabinet Addysg gynnal sesiynau ymgysylltu yn Felinwnda, Bontnewydd a Llandwrog er mwyn egluro fod y Cyngor bellach am gynnal cyfnod gwrthwynebu ar gau Ysgol Felinwnda gan yna gynnal ymgynghoriad ar wahân ar adolygiad o ffiniau dalgylchol ysgolion sy'n ffinio dalgylch presennol Ysgol Felinwnda.</p> <p>Mae'r asesiadau effaith yn cyfarch y gofynion statudol, ac mae'r Cyngor yn hyderus yng nghywirdeb y wybodaeth a gyflwynir yn y ddogfennaeth.</p> <p>Ar wahân i ohebiaeth gan y Cylch Meithrin yn cwestiynu niferoedd y plant oedd wedi eu nodi yn yr asesiadau effaith, gan gynnig niferoedd cywir, nid yw'r Adran Addysg wedi derbyn unrhyw ohebiaeth arall ynglŷn â gwallau yn y dadansoddiadau yn yr asesiadau effaith. Yn sgil derbyn sylwadau am y Cylch Meithrin, addaswyd yr asesiadau effaith yn adroddiad Cabinet Gorffennaf 2023 i gynnwys yr wybodaeth gan y Cylch.</p>
9	<p>Siomedig fu'r cysylltiad rhwng Cyngor Gwynedd a'r ysgol a'r gymuned cyn cyhoeddi'r Rhybudd Statudol. Er y gohiriwyd y bwriad gwreiddiol i gyhoeddi Rhybudd ym mis Mawrth, ac y bu addewid i ymgynghori a chasglu sylwadau rhanddeiliaid, sesiynau ymgysylltu yn unig a fu. Yn y rhain roedd Cyngor Gwynedd yn egluro eu bwriadau, ond doedd dim cyfle i'r gymuned fynegi eu barn. Pe byddai'r gymuned wedi cael gwell cyfle i fynegi barn, mae'n bosibl na fyddai Cyngor Gwynedd wedi mynd ati i gyhoeddi Rhybudd Statudol ac y byddai opsiynau eraill wedi medru cael eu hystyried.</p>	
10	<p>Hoffwn, ar ran Pwyllgor Canolfan Bro Llanwnda i gyfleu ein siom am y bwriad a'r penderfyniad tebygol gan Gyngor Gwynedd i gau Ysgol Felinwnda.</p> <p>Mynegwn ein hanfodlonrwydd ynglŷn â'r broses hyd yma a'r diffyg ymgynghoriad llawn a'r gymuned leol, ynghyd a'r gwallau yn y dadansoddiadau asesiad effaith o fewn eich adroddiad i Gabinet.</p>	
Ch	Rhesymau dros gynnig cau	
11	<p>Os y prif ddadleuon yw ar sail y data ac arian, nid oes gennym ni dystiolaeth i roi achos cryf i'r gwrthwyneb. Ond rhaid nodi'r ffaith bod yr Ysgol wedi</p>	<p>Mae'r Awdurdod yn cynnig cau Ysgol Felinwnda oherwydd bod nifer o heriau yn ei hwynebu, yn benodol:</p>

	<p>wynebu'r fath ddadleuon yn y gorffennol, a bu i anghenion y gymuned newid lle cafwyd twf yn y niferoedd.</p> <p>Ar sail hyn bydd ardal Llanwnda, Dinas a Saron yn colli adnodd cymunedol amhrisiadwy, ac ardal lle na fydd ganddi galon nag hunaniaeth.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae nifer y dysgwyr yn yr ysgol yn peri pryder, gyda dim ond 8 dysgwr yn mynychu'r ysgol, • Mae rhagamcanion niferoedd dysgwyr yn parhau i fod yn fregus, • Mae maint y dosbarthiadau yn fychan – 2 dosbarth gyda 3 mewn un a 5 yn y llall (Ionawr 2023), • Mae amrediad oedran o hyd at 3 blnedd yn y 2 ddosbarth
12	<p>Rydym yn siomedig iawn bod Cyngor Gwynedd wedi dod i'r canlyniad eu bod eisiau cau Ysgol Felinwnda. Mae'r penderfyniad yn cael ei wneud ar sail niferoedd disgyblion a chyllideb, sef data ac arian, yn hytrach nag ar sail gweledigaeth ragweithiol i alluogi cymunedau gwledig Cymreig bregus i barhau a ffynnu.</p>	<p>Mae'r Cyngor o'r farn y byddai gweihredu'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cynnig gwell profiadau i ddisgyblion i gymdeithasu a chydweithio yn ddyddiol gyda chyfoedion ac yn golygu fod y plant yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint mwy addas.</p> <p>Does dim defnydd cymunedol yn cael ei wneud o Ysgol Felinwnda gyda Canolfan Bro Llanwnda yn cael ei defnyddio ar gyfer digwyddiadau cymunedol. Gwneir defnydd achlysurol o'r Ganolfan gan yr ysgol. O ganlyniad, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar ddefnydd cymunedol o Ganolfan Bro Llanwnda. Os bydd y Cabinet yn penderfynu cau Ysgol Felinwnda, yna mae Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau'r Cyngor ar gael i gefnogi Canolfan Bro Llanwnda.</p>
D	Effaith negyddol adeiladu ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd	
13	<p>Wrth gwrs wrth gau'r Ysgol yn derfynol ni fydd unrhyw gynnydd mewn niferoedd am ddod a'r Ysgol nôl i fodolaeth. Nid oes dim ystyriaeth i'r ffaith negyddol a gafwyd ar yr Ysgol yn ystod y gwaith adeiladu'r ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd. Am gyfnod oddeutu 18 mis, gorfodwyd nifer o ddisgyblion gael trafndiaeth amgen i'w cludo heibio'r gwaith ffordd. Roedd yn amlwg bod hyn hefyd wedi dylanwadu ar rieni newydd i fynd a'u plant am ysgolion eraill gerllaw. Nid yw hyn wedi ei ystyried o gwbl gan y Cyngor.</p>	<p>Roedd niferoedd dysgwyr dalgyloch Ysgol Felinwnda oedd yn dewis mynychu ysgolion eraill yn uchel cyn cychwyn y gwaith o adeiladu ffordd osgoi Caernarfon a Bontnewydd. Yr oedd 50 o ddysgwyr er enghraifft yn mynychu ysgolion eraill yn 2019 a 46 o ddysgwyr yn mynychu ysgolion eraill yn 2017 a 2018. Gellir dod i'r casgliad felly nad oedd effaith negyddol ar nifer y dysgwyr yn sgil y gwaith o adeiladu'r ffordd osgoi.</p>
Dd	Cynlluniau ar gyfer Ysgol Bontnewydd	

14	<p>Bellach mae'r holl broses wedi ei rannu, lle bydd trafodaeth ynglŷn ag ail-ffinio'r dalgylchoedd Ysgol yn cael ei drafod yn y cam nesaf ar ôl cau Ysgol Felinwnda.</p> <p>Rydym dal yn amheus o'r cyd-ddigwyddiad ar gyhoeddiad gan Lywodraeth Cymru ar yr un pryd i ariannu £12 miliwn i adeiladu Ysgol 'ardal' newydd i Bontnewydd. Mae'n edrych yn ymgais fwriadol i danseilio a pheryglu dyfodol ysgolion gwledig yr ardal er mwyn cyfiawnhau Ysgol fawr newydd. Dylai hyn fod yn rhybudd i ysgolion gwledig eraill yng Ngwynedd. Rydym yn parhau o'r farn gref os wrth gau Ysgol Felinwnda, dylai'r dalgylch cael ei ail-lunio at Ysgol Llandwrog yn hytrach nag Ysgol Bontnewydd, a hynny er lles gwarchod a chryfhau'r Ysgol wledig honno.</p>	<p>Yn dilyn gwranddo ar bryderon lleol am y cynnig gwreiddiol o gynnal cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i blant y dalgylch yn Ysgol Bontnewydd, penderfynwyd i ohirio cyflwyno adroddiad i Gabinet yn mis Mawrth. Yn dilyn hyn bu i swyddogion o'r Adran Addysg a'r Aelod Cabinet Addysg gynnal sesiynau ymgysylltu yn Felinwnda, Bontnewydd a Llandwrog i egluro fod y Cyngor bellach am gynnal cyfnod gwrthwynebu ar gau Ysgol Felinwnda gan yna gynnal ymgynghoriad ar wahân ar adolygiad o ffiniau dalgylchol ysgolion sy'n ffinio dalgylch presennol Ysgol Felinwnda.</p> <p>Felly, os bydd y cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael ei gymeradwyo byddwn yn cynnal yr ymgynghoriad yma er mwyn rhoi cyfle i'r rhai fydd yn cael ei effeithio gan y cynnig i leisio eu barn ar ddalgylch/ddalgylchoedd newydd posib cyn i Cabinet Cyngor Gwynedd wneud penderfyniad terfynol ar newid unrhyw ffiniau dalgylchol ysgolion sy'n ffinio dalgylch presennol Ysgol Felinwnda.</p> <p>Bu i'r Adran Addysg fod yn llwyddiannus mewn cystadleuaeth genedlaethol Her Ysgolion Cynaliadwy Llywodraeth Cymru er sicrhau buddsoddiad cyfalaf sylweddol yn Ysgol Bontnewydd. Nid oedd unrhyw sicrwydd o lwyddiant y cais gan ei fod yn broses gystadleuol. Mae'r buddsoddiad yn Ysgol Bontnewydd yn brosiect sy'n ymateb i anghenion dalgylch yr ysgol honno. Serch hynny, pe byddai canlyniad yr ymgynghoriad yn dangos bod angen lle ar gyfer unrhyw ddysgwyr ychwanegol o ddalgylch presennol Ysgol Felinwnda, yna bydd angen sicrhau lle digonol ar eu cyfer wrth gynllunio'r ysgol newydd.</p>
E	Strategaeth Addysg	
15	<p>Hoffwn hefyd amlygu'r angen i Gyngor Gwynedd sicrhau fod strategaeth weithredol a chredadwy ganddynt o ran ysgolion bach a gwledig y Sir yn y dyfodol. Byddai hyn yn rhoi cyfle ychwanegol i ddileu bregusrwydd ysgolion bach a gwledig Gwynedd, a rhoi cyfle iddynt ffynnu.</p>	<p>Cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda sydd newydd ei gynnal ac ymateb i sylwadau ar y cynnig hwnnw yn unig ydi pwrpas yr adroddiad hwn. Mae'r Awdurdod yn y broses o lunio Strategaeth Addysg ddrafft ac fel rhan o'r gwaith hwn, bwriedir cynnal ymgynghoriad</p>

	<p>Rhaid cwestiynu os ydy'r Strategaeth Addysg newydd drafft sydd gan Gyngor Gwynedd yn mynegi gweledigaeth digon eang o ran ysgolion bychan a gwledig y Sir. A ydyw'n ymateb yn ddigonol i'r cwmp yn niferoedd disgyblion fydd yn mynychu ysgolion fel hyn dros y ddeng mlynedd nesaf?</p> <p>Er yn cydnabod nad yw'r strategaeth yn ei ffurf derfynol, amwys ac arwynebol yw ar hyn o bryd. Ni welaf ei fod yn egluro pa ran fydd ysgolion bach a gwledig yn eu chwarae yng nghymunedau Gwynedd yn y dyfodol. Buaswn yn ddiolchgar pe byddech yn ystyried fy sylwadau uchod.</p>	<p>cyhoeddus. Bydd cyfle i roi barn ar gynnwys y Strategaeth Addysg ddrafft fel rhan o'r ymgynghoriad arfaethedig.</p>
16	<p>Er oedd son am Strategaeth Addysg newydd gan y Cyngor, nid yw dal heb i gyhoeddi. A fydd y Strategaeth Addysg newydd am fod yn arloesol gan osod cyfeiriad mwy rhagweithiol ar gynnal ein cymunedau Cymraeg? Bydd y Strategaeth yn gosod gwell trefn ar gynnal trafodaeth a chonsensws ar ddyfodol y ddarpariaeth addysg o fewn pob cymuned, yn hytrach na disgwyl i'r data ac arian orfodi mwy o gau ysgolion bach cefn gwlad? Yn hytrach nag dim ond dilyn rhyw god trefniadaeth, disgwylir i Gyngor sy'n cael ei arwain gan blaid wleidyddol oedd a manifesto gwledig penodol sy'n datgan mai nhw yw'r unig blaid sy'n addo "<i>diogelu, amddiffyn a hyrwyddo'r Gymru wledig</i>" rhoi gwell arweiniad ar achub ysgolion gwledig Cymraeg. Rydym yn parhau i fyw mewn gobaith am droad ar fyd.</p>	

Mae unrhyw wybodaeth bersonol ar y gwrthwynebiadau wedi eu ddileu er mwyn cydymffurfio â Deddf Diogelu Data 2008 a'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR).

Atodiad C

Cynnig i gau Ysgol Felinwnda Sesiwn gyda dysgwyr Ysgol Felinwnda fel rhan o'r Cyfnod Gwrthwynebu

Mewn cyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd ar 11 Gorffennaf 2023, penderfynodd y Cabinet i gymeradwyo gyhoeddi rhybudd statudol, ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023 yn unol â gofynion Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a Chod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018, a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, sef Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, yn unol â dewis rhieni o 1 Ionawr 2024.

Cynhaliwyd cyfnod gwrthwynebu statudol rhwng 5 Medi a 4 Hydref 2023, ar y cynnig.

Mae Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018 yn nodi:

Yn achos ysgolion lle mae rhai disgyblion ar ôl, rhaid i gynigwyr sicrhau y caiff yr hysbysiad cau ei ddwyn i sylw'r disgyblion, y caiff ei ystyr ei egluro iddynt, ac y caiff camau priodol eu cymryd i alluogi'r disgyblion hyn i ymateb i'r hysbysiad os dymunant wneud hynny. Mae'n hanfodol bod disgyblion yn cael y cyfle i gyfrannu at y broses benderfynu a rhaid i gynigwyr sicrhau yr ystyrir unrhyw farn a fynegir ganddynt yn llawn cyn y gwneir penderfyniad terfynol.

Er mwyn gwneud hyn paratowyd dogfennau priodol ar gyfer holl ddysgwyr Ysgol Felinwnda, a trefnwyd bod Pennaeth Ysgol Felinwnda yn arwain ar drafod y cynnig gyda'r plant, gyda chymorth gan swyddog o'r Tim Moderneiddio Addysg, er mwyn sicrhau eu bod yn deall yr hyn oedd yn cael ei gynnig ac er mwyn rhoi cyfle i'r plant ddatgan barn ar y cynnig.

Esboniwyd bydda'r newid yn golygu:

- Y bydda Ysgol Felinwnda yn cau ar 31 Rhagfyr 2023;
- Y bydda dysgwyr Ysgol Felinwnda yn gallu trosglwyddo i Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog neu ysgol arall o'i dewis ar 1 Ionawr 2024.

Cynhaliwyd y sesiwn yn Ysgol Felinwnda am 11:00 ar ddydd Mawrth, 26 Medi 2023. Roedd yn cynnwys esbonio'r cynnig a chynnal trafodaeth ynglyn a'r cwestiynau o fewn yr holiadur, gyda Swyddog yn cofnodi sylwadau'r dysgwyr.

Bu i pob dysgwr sydd yn Ysgol Felinwnda fynychu y sesiwn, sef 8 o blant.

Gweler isod yr ymatebion a dderbyniwyd gan y dysgwyr

NODER - Mae sylwadau'r dysgwyr wedi eu dyfynnu'n uniongyrchol o'u hymatebion.

1. Sut wyt ti'n teimlo am hyn?			
Ysgol	Hapus	Ddim yn Sicr	Trist
Ysgol Felinwnda	0	0	8
Cyfanswm	0	0	8

Cwestiwn 1 – Sut wyt ti yn teimlo am hyn?

- *Trist - dwi'n licio'r ysgol yma lot*
- *Trist- dw i wedi bod yma yn hir*
- *Rili drist – mae'r gwaith yn haws yn fan hyn ac mae llai o bobl yma yn gwneud hi'n haws*
- *Trist – dw i rili eisiau aros yma yn hirach*
- *Trist – achos bod yr ysgol yn cau*
- *Trist – cos dwi rili isio ffrindiau yr un peth, ond dw i dal eisiau ychydig mwy o ffrindiau*
- *Trist – fydda i methu gweld ffrindiau fi*
- *Dw i'n poeni am yr adeilad – trist na fydd yr adeilad yn ysgol dim mwy*
- *Fyddda i yn colli'r athrawon*
- *Dw i'n poeni am y pethau (adnoddau) bydda ar ol yma*

Cwestiwn 2 – Beth hoffet ti weld yn digwydd nesaf?

- *Gwneud yr un gwaith yn yr ysgol nesaf*
- *Os yda ni'n mynd am dro, dod i weld yr ysgol yma i weld o (eisiau cadw cyswllt)*
- *Gwerthu pethau yr ysgol*
- *Dw i eisiau gweld y goeden yn aros yma – dim ei torri lawr*
- *I'r ysgol troi mewn i rhywle i helpu pobl fel hospital bach neu catref hen pobl efo carers*
- *Dwi eisiau gwybod beth fydd yn yr ysgol nesaf*
- *Gwneud ffrindiau newydd yn yr ysgol nesaf*

Cwestiwn 3 – Be sy'n dy boeni am hyn?

- *Ddim yn siwr be fydd yn digwydd yn yr ysgol nesaf*
- *Poeni am orfod symud rhag ofn bod yna pobl gas neu bwlis yn yr ysgol newydd*
- *Rhagofn di'r teachers methu cael job newydd*
- *Fyddai'n colli'r athrawon a ffrindiau fi*
- *Ydwi'n mynd i allu wneud y gwaith mor cystal*
- *Os fysa'r ysgol ddim yn cau fysa ni gyd yn hapus*
- *Os bydd yr ysgol yma yn cael ei dorri lawr a cael ei abandio*
- *Poeni efo be fydd yn digwydd i'r iard*

Cwestiwn 4 – Beth yw'r pethau pwysicaf i chdi yn yr ysgol?

- *Athrawon neis*
- *Ffrindiau*
- *Dim bwlis*
- *Dim teachers cas*
- *Y memories mewn ysgol (creu atgofion)*
- *Lluniau o blant sydd wedi bod yn yr ysgol*
- *Mae'n bwysig i'r adeilad fod yn gryf*
- *Ysgol saff – ddim yn mynd ar dan*
- *Gwneud ffrindiau yn sydyn*

Roedd sylwadau dysgywr Ysgol Felinwnda yn ystod y sesiwn yn cyfleu tueddiad tuag at wrthwynebu y cynnig i gau Ysgol Felinwnda, wrth iddynt mynegi yr oedden nhw'n poeni am fynd i ysgol arall ac mae'r cynnig yn eu tristau. Dangosodd dysgwyr Ysgol Felinwnda ddealltwriaeth aeddfed o'r amgylchiadau anodd gan gyfrannu i'r drafodaeth gyda nifer o rhesymau dros yr hyn oedden nhw'n teimlo ac yn poeni amdanynt.

Prif bwyntiau'r ymgynghori:

<p>Roedd y cynnig yn tristau pob dysgwr.</p>
<p>Bydda colli cyfeillgarwch a'r teimlad o deulu Ysgol Felinwnda os fynychu ysgol newydd yn poeni pob un o'r disgyblion.</p>
<p>Roedd nifer o ddysgwyr yn poeni am ddyfodol adeilad yr ysgol a'i gynnwys, a ddim eisiau iddo gael ei dymchwel pe byddai Ysgol Felinwnda yn cau.</p>
<p>Roedd rhai dysgwyr yn poeni ynglyn a'r cymorth byddent yn derbyn mewn ysgol newydd pe byddai Ysgol Felinwnda yn cau.</p>
<p>Cyfleuodd holl ddysgywr Ysgol Felinwnda mai athrawon a ffrindiau cyfeillgar, creu atgofion ynghyd ag adeilad ac amylchedd diogel yw'r pethau pwysicaf iddynt mewn unrhyw ysgol.</p>

Asesu'r Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol

Gweler y daflen *Sut i Wneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb* am gymorth i lenwi'r ffurflen yma. Mae croeso hefyd i chi gysylltu gyda Delyth Williams, Swyddog Polisi a Chydraddoldeb ar est 32708, neu DelythGadlysWilliams@gwynedd.llyw.cymru, am gymorth pellach.

Mae'n ofynnol i'r Cyngor (dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010) i ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb gwarchoddedig. Mae gan y Cyngor hefyd ddyletswyddau cyffredinol ychwanegol i sicrhau tegwch a meithrin perthnasau da. Rhaid felly gwneud asesiad amserol cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw newid perthnasol (h.y. sy'n cael effaith ar bobl hefo nodwedd gwarchoddedig).

Mae hefyd yn ofynnol i'r Cyngor, dan ofynion Safonau'r Gymraeg (Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011) ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac i sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae'r ddogfen hon felly yn sicrhau bod y penderfyniadau yma'n diogelu ac yn hyrwyddo'r defnydd a wneir o'r Gymraeg.

O Ebrill Iaf 2021 ymlaen mae gan y Cyngor ddyletswydd i roi sylw dyledus i ddod i'r afael ag anfantais economaidd-gymdeithasol mewn penderfyniadau strategol.

I) Manylion

I.1 Beth yw enw'r polisi / gwasanaeth dan sylw?

Cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.

I.2 Beth ydi pwrpas y polisi/gwasanaeth sy'n cael ei greu neu ei newid? Pa newidiadau sy'n cael eu hystyried?

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae sefyllfa Ysgol Felinwnda wedi dod i sylw'r Adran Addysg yn ôl Cyfrifiad ysgolion Medi 2022, gan mai hon yw'r ysgol gyda'r nifer lleiaf o ddysgwyr yng Ngwynedd. Mae gostyngiad sylweddol wedi bod yn niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda dros y 10 mlynedd diwethaf, o 31 disgybl yn 2012 i lawr i 8 disgybl erbyn heddiw, sydd yn arwain at ansicrwydd ynglŷn â dyfodol yr ysgol.

Gan fod llai na 10 o ddysgwyr cofrestredig yn yr ysgol yn CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddoedd ar Lefel Disgyblion) Ionawr 2023, ystyrir hi'n "ysgol fach" o dan Ddeddf Safonau a Threfniadaeth (Cymru) 2013. Mae hyn yn caniatáu'r awdurdod i ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol. Yn benodol, mae'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, a'r unig beth sy'n ofynnol i'w wneud yw cynnal cyfnod gwrthwynebu yn dilyn cyhoeddi'r hysbysiad statudol, mi fydd hyn yn rhoi 28 diwrnod i unrhyw un wrthwynebu'r cynnig. Mi fyddwn yna'n llunio adroddiad gwrthwynebu er mwyn i'r Cabinet ystyried unrhyw wrthwynebiadau cyn dod i benderfyniad terfynol.

Fel rhan o'r broses o ddatblygu cynnig/cynigion ar gyfer ad-drefnu ysgol/ysgolion, mae'n ofynnol i'r awdurdod gynnal asesiad o'r effaith tebygol ar gydraddoldeb, y Gymraeg ac anfantais economaidd-gymdeithasol.

1.3 Pwy sy'n gyfrifol am yr asesiad yma?

Gareth Richard Jones (Swyddog Moderneiddio Addysg)

1.4 Pryd wnaethoch chi gychwyn yr asesiad? Pa fersiwn yw hwn?

Fersiwn 1: 8 Chwefror 2023
Fersiwn 2: 6 Mawrth 2023
Fersiwn 3: 9 Mawrth 2023
Fersiwn 4: 14 Mehefin 2023
Fersiwn 5: 12 Hydref 2023

2) Gweithredu

2.1 Pwy yw'r budd-ddeiliaid neu bartneriaid fydd yn rhaid gweithio hefo nhw i wneud yr asesiad yma?

Adran Addysg a Swyddogion adrannau eraill Cyngor Gwynedd
Llywodraethwyr a Phennaeth Ysgol Felinwnda

2.2 Pa gamau ydych chi wedi eu cymryd i ymgysylltu gyda phobl hefo nodweddion gwarchoddedig, ynglŷn â'r iaith Gymraeg neu â chymunedau (un ai oherwydd lleoliad neu oherwydd angen) sy'n byw ag anfantais economaidd-gymdeithasol?

Mae sgwrs wedi ei chynnal gydag Aelod Lleol, Pennaeth a Chorff Llywodraethol Ysgol Felinwnda.
Mae sesiynau ymgysylltu i rannu gwybodaeth am y cynnig dan ystyriaeth wedi eu cynnal yng Nghanolfan Dinas Llanwnda, Ysgol Felinwnda, Ysgol Llandwrog ac Ysgol Bontnewydd.

Gan fod llai na 10 o ddysgwyr cofrestredig yn Ysgol Felinwnda yng nghyfrifiad Ionawr 2023, ystyrir hi'n "ysgol fach" o dan Ddeddf Safonau a Threfniadaeth (Cymru) 2013. Yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion mae hyn yn caniatáu'r awdurdod i ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol. Yn benodol, mae'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, a'r unig beth fyddai'n ofynnol ei wneud fyddai cynnal cyfnod gwrthwynebu. Gwnaed hyn drwy gyhoeddi hysbysiad statudol ar y cynnig a chaniatáu 28 diwrnod i rieni, dysgwyr, staff a rhanddeiliaid eraill ymateb i'r cynnig ac yna cyflwyno adroddiad gwrthwynebu i Cabinet y Cyngor i benderfynu ar y camau nesaf.

2.3 Beth oedd canlyniad yr ymgysylltu?

Yn dilyn yr ymgysylltu uchod cyflwynwyd adroddiad ar y cynnig o gau Ysgol Felinwnda gerbron Cabinet Cyngor Gwynedd ar 11 Gorffennaf 2023, a derbyniwyd gymeradwyaeth i gynnal cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion.

2.4 Ar sail pa dystiolaeth arall ydych chi'n gweithredu?

- **Niferoedd dysgwyr** – Yng nghyfrifiad CYBLD Ionawr 2023, dim ond 8 disgybl llawn amser oedd ar gofrestr yr ysgol gyda 3 o dalgylch Felinwnda a 5 o ddalgylchoedd Bro Llew a Bro Llifon.
- **Plant yn mynd all-dalgylch** – 45 yn mynd all-dalgylch gan gynnwys 31 i Ysgol Bontnewydd a 5 i Ysgol Llandwrog gyda gweddill y dysgwyr yn teithio i ysgolion eraill sy'n bellach i ffwrdd.
- **Rhagamcanion niferoedd** – Mae rhagamcanion niferoedd yn argymhell fydd niferoedd yn parhau i leihau: Medi 2024= 5; Medi 2025 = 3; Medi 2026= 2
- **Canran uchel o lefydd gweigion** – Yn seiliedig ar ffigyrau Ionawr 2023, mae o ddeutu 87% o lefydd gweigion yn yr ysgol (53 mewn nifer)
- **Maint dosbarthiadau bychain** – mae 2 ddosbarth gyda 3 mewn un a 5 yn y llall (Ionawr 2023)
- **Amrediad oedran eang o fewn dosbarthiadau** – mae un dosbarth ar gyfer dysgwyr blwyddyn 1–3 a'r llall ar gyfer blwyddyn 4-5. Does dim un plentyn oed meithrin, dosbarth derbyn na blwyddyn 6 yn yr ysgol.
- **Cyllid ychwanegol i'r dyraniad** - mae Ysgol Felinwnda yn derbyn swm o £62,717 ar gyfer 2023-24 drwy'r polisi lleiafswm staffio (sy'n gwarantu o leiaf pennaeth ac athro ym mhob ysgol, a phennaeth a chymhorthydd mewn ysgolion sydd â llai na 15 o ddisgyblion).
- **Cost fesul dysgwr** - cyfanswm y dyraniad ar gyfer y flwyddyn ariannol 2023-24 (seiliedig ar niferoedd Medi 2022) ydi £114,000 sy'n golygu fod cost y pen Ysgol Felinwnda yn £14,211 (2023-24). Y cyfartaledd sirol ar gyfer cost fesul disgybl yn yr un flwyddyn ydi £4,773.
- **Heriau i'r dyfodol** - Mae Ysgol Felinwnda yn wynebu her i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2023-24 gan y bydd yr ysgol yn derbyn dyraniad ar sail niferoedd dysgwyr a bydd hynny ynghyd â swm gwarchodaeth a ddyrannir iddynt yn eu galluogi i gyflogi pennaeth a chymhorthydd yn unig.

2.5 Oes yna unrhyw fylchau yn y dystiolaeth sydd angen ei gasglu?

Dim

3) Adnabod yr Effaith

3.1 Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r effaith fydd unrhyw newidiadau'n ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb isod. Beth yw'r effaith fydd y polisi/gwasanaeth newydd neu'r newidiadau arfaethedig yn ei gael ar bobl hefo'r nodweddion hyn? Mae hefyd angen ystyried yr effaith ar anfantais economaidd-gymdeithasol ac ar y Gymraeg.

Nodweddion	Sut fath o effaith?*	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Hil (gan gynnwys cenedligrwydd)	Dim	<p>Mae gan ysgolion Gwynedd bolisiau perthnasol ar waith i amddiffyn unigolion rhag unrhyw wahaniaethu yn seiliedig ar hil, megis Polisiâu Cydraddoldeb, Cynhwysiant a Gwrth-fwlio. Mae'r Polisi Gwrth-fwlio a ddarperir gan Gyngor Gwynedd yn nodi canllawiau a gweithdrefnau gwrth-fwlio yn seiliedig ar ffactorau megis hil yn yr ysgol. Yn ogystal, fe nodir ym mholisi Cydraddoldeb sydd yn cael ei weithredu gan ysgolion cynradd Gwynedd fod yr ysgolion yn</p> <p><i>"...gwrthwynebu pob math o ragfarn a gwahaniaethu ac yn cydnabod bod gan ddisgyblion wahanol anghenion, gofynion ac amcanion."</i></p> <p>Ni ragwelir felly y byddai'r cynnig yn cael effaith negyddol ar y nodwedd yma.</p>
Anabledd	Dim	<p>Ni rhagwelir y byddai'r newid yn cael effaith negyddol ar y nodwedd yma. Byddai asesiad o unrhyw ysgolion amgen perthnasol ar sail hygyrchedd yn cael ei gynnal a byddwn yn sicrhau y bydd unrhyw gludiant fydd ei angen yn addas ar gyfer anghenion yr unigolyn. Bydd anghenion unrhyw blentyn anabl yn cael eu hystyried yn unol â pholisiâu Hygyrchedd a Chydraddoldeb yr Adran Addysg.</p>
Rhyw	Dim	<p>Ni fyddai gweithredu y cynnig yn effeithio ar y nodwedd yma. Bydd gweithredu y cynnig yn golygu fydd pawb yn cael eu trin yn ôl eu hangen beth bynnag yw eu rhyw. Mae Ysgol Felinwnda ac yr ysgolion amgen cyfagos yn gweithredu Polisi Cydraddoldeb sydd yn nodi fod yr ysgol yn:</p> <p><i>"...gwrthwynebu pob math o ragfarn a gwahaniaethu ac yn cydnabod bod gan ddisgyblion wahanol anghenion, gofynion ac amcanion."</i></p>
Oedran	Positif	<p>Mae Ysgol Felinwnda yn darparu addysg ar gyfer disgyblion rhwng 3-11 oed. Bydd plant Ysgol Felinwnda yn elwa o gael rhagor o gyfoedion oed-berthnasol mewn ysgol gan fod mwy o ddysgwyr yn yr ysgolion amgen cyfagos, fydd yn</p>

		<p>fodd o sicrhau profiadau addysgol ac allgyrsiol addas i'w hoedran ynghyd â mynediad at ragor o weithgareddau allgyrsiol.</p> <p>Credwn y bydd dysgwyr yn derbyn cyfleoedd fwy addas i'w oedran yn yr ysgol amgen cyfagos oherwydd bydd y dysgwyr yn derbyn profiadau dysgu mewn grwpiau torfol, grwpiau llai, gwaith partner ac yn unigol o fewn eu hystod oedran penodol ynghyd a gwersi wedi'u gwahaniaethu yn briodol ar gyfer yr ystod oedran.</p>
Cyfeiriadedd rhywiol	Positif	<p>Mae addysg cydberthynas a rhywioldeb (ACRh) yn ofniad statudol yn fframwaith y Cwricwlwm i Gymru a chaiff ei chyhoeddi o dan adran 71 o Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 ac yn fandadol i bob dysgwr rhwng 3 ac 16 oed. Mae gan ACRh rôl gadarnhaol a grymusol i'w chwarae yn addysg dysgwyr ac mae'n hanfodol i ffurfio a chynnal ystod o gydberthnasau, sydd i gyd yn seiliedig ar ymddiriedaeth a pharch ar y ddwy ochr, yn greiddiol i addysg cydberthynas a rhywioldeb. Mae'r cydberthnasau hyn yn hollbwysig er mwyn datblygu lles emosiynol, gwydnwch ac empathi. Mae dealltwriaeth o rywioldeb gyda phwyslais ar hawliau, iechyd, cydraddoldeb a thegwch yn grymuso dysgwyr i ddeall eu hunain, cymryd cyfrifoldeb am eu penderfyniadau a'u hymddygiadau eu hunain a ffurfio cydberthnasau. Credwn y bydd dysgwyr yn derbyn mwy o gyfleoedd i ddatblygu perthnasoedd a dysgu yn gydweithredol fel rhan o ddsbarth mwy mewn ysgol amgen.</p> <p>Fe nodir yn y Polisi Cydraddoldeb sydd yn cael ei weithredu gan ysgolion cynradd Gwynedd fod yr ysgolion yn <i>"...gwrthwynebu pob math o ragfarn a gwahaniaethu ac yn cydnabod bod gan ddisgyblion wahanol anghenion, gofynion ac amcanion."</i></p>
Crefydd neu gred (neu ddiffyg cred)	Dim	Mae gan bob ysgol Bolisi Cynhwysiad a fyddai'n delio ag unrhyw ddigwyddiad gwahaniaethol a allai godi yn yr ysgol, sy'n gysylltiedig â chrefydd neu gred.
Ailbennu rhywedd	Dim	Fe nodir ym mholisi Cydraddoldeb sydd yn cael ei weithredu gan ysgolion cynradd Gwynedd fod yr ysgolion yn <i>"...gwrthwynebu pob math o ragfarn a gwahaniaethu ac yn cydnabod bod gan ddisgyblion wahanol anghenion, gofynion ac amcanion."</i>
Beichiogrwydd a mamolaeth	Dim	Ddim yn berthnasol.
Priodas a phartneriaeth sifil	Dim	Ddim yn berthnasol.
Yr iaith Gymraeg	Dim	Yr un yw nod Polisi Iaith Addysg Gwynedd ar gyfer holl ysgolion cynradd y sir, ac mae pob ysgol gynradd (namyn un

		<p>ysgol) yn disgyn i gategori 3 yn unol â chanllaw categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg, Llywodraeth Cymru. Golyga hyn y bydd dysgwyr Ysgol Felinwnda, yn gallu parhau i dderbyn eu haddysg yn Gymraeg a dwyieithog yn unol â'r Polisi Iaith Addysg yn yr ysgol amgen.</p> <p>Ni rhagwelir y byddai effaith negyddol pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu, a mae'n debygol y bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg wrth i ddysgwyr Ysgol Felinwnda elwa o ragor o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg gydag ystod ehangach o gyfoedion yn y dosbarth ac yn gymdeithasol. Mae'r ddwy ysgol amgen cyfagos, sef Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog yn gwasanaethu ardaloedd sydd yn gadarnle i'r iaith Gymraeg.</p> <p>Pe byddai'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael ei wireddu, yna rhagwelir y bydd rhai elfennau o ddirwyddiadau cymunedol yn cael eu heffeithio, ac o ganlyniad, y defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned. Rhagwelir y gall fod peth effaith negyddol yn deillio o wireddu'r cynnig, gan na fydd rhieni/gwarchodwyr/teuluoedd yn cyfarfod yn ddyddiol yn nghymuned Llanwnda wrth ollwng/casglu plant o'r ysgol. Pe byddai'r opsiwn yma'n cael ei wireddu, yna gellid hybu'r ysgolion cyfagos i wneud defnydd o gyfleusterau Llanwnda. Bydd yn hanfodol fel rhan o'r broses i annog trafodaethau rhwng yr ysgolion amgen cyfagos a rhieni dysgwyr Ysgol Felinwnda, a'r gymuned ehangach, er mwyn annog yr ysgolion cyfagos i fanteisio ar gyfleusterau cymuned Llanwnda yn ogystal.</p>
Anfantais Economaidd-Gymdeithasol	Dim	<p>Ni rhagwelir y bydd yr ysgolion amgen cyfagos, sydd wedi eu lleoli llai na 2.5 filltir i Ysgol Felinwnda yn creu anfantais economaidd-gymdeithasol. Bydd y cynnig yn lleihau anfantais cymdeithasol drwy sicrhau mwy o brofiadau ac amrywiaeth dysgu, mwy o adnoddau a mynediad at mwy o wasanaethau a gweithgareddau.</p>

* I'w ddileu yn ôl yr angen

3.2 Mae'n ddyletswydd ar y Cyngor dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i gyfrannu'n bositif i gymdeithas decach trwy hybu cydraddoldeb a pherthynas dda yn ei weithgareddau ym meysydd oedran, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, hil, trawsrywedd, anabledd a beichiogrwydd a mamolaeth. Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r ffordd mae unrhyw newid yn effeithio'r dyletswyddau yma.

Dyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb	A yw'n cael effaith?*	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Cael gwared â cham-wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth	Nac ydi	Ni rhagwelir y bydd y cynnig yn cael effaith ar y ddyletswydd statudol yr ysgol i amddiffyn dysgwyr rhag unrhyw wahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth.
Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	Ydi	<p>Anelir i hyrwyddo cyfleoedd cyfartal a hybu yr ysgolion amgen i barhau i ddilyn polisiau a gweithdrefnau cydraddoldeb.</p> <p>Pe byddai'r cynnig yn cael ei wireddu, rhagwelir y byddai dysgwyr yn derbyn mwy o gyfleoedd cyfartal wrth gael eu lleoli mewn ysgol amgen gan y byddai'r dysgwyr yn derbyn profiadau dysgu sy'n seiliedig ar egwyddorion dysgu cenedlaethol, gydag amrywiaeth o arddulliau gan gynnwys gweithio mewn grwpiau torfol, grwpiau llai, gwaith partner ac yn unigol o fewn eu hystod oedran penodol ynghyd a gwersi wedi'u gwahaniaethu yn briodol ar gyfer yr ystod oedran.</p>
Meithrin perthnasau da	Ydi	<p>Gan fod nifer o'r dysgwyr sy'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda eisoes yn mynychu Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog, mae cysylltiad rhwng yr ysgolion a chymuned Felinwnda yn bodoli eisoes. Er hynny, pe gweithredir y cynnig, fe hyrwyddir cyfleon i'r ysgol adeiladu ar ei chysylltiadau presennol gyda chymuned Felinwnda.</p> <p>Mae addysg cydberthynas a rhywioldeb (ACRh) yn ofyniad statudol yn fframwaith y Cwricwlwm i Gymru a chaiff ei chyhoeddi o dan adran 71 o Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 ac yn fandadol i bob dysgwr rhwng 3 ac 16 oed. Mae gan ACRh rôl gadarnhaol a grymusol i'w chwarae yn addysg dysgwyr ac mae'n hanfodol i ffurfio a chynnal ystod o gydberthnasau, sydd i gyd yn seiliedig ar ymddiriedaeth a pharch ar y ddwy ochr, yn greiddiol i addysg cydberthynas a rhywioldeb. Mae'r cydberthnasau hyn yn</p>

		<p>hollbwysig er mwyn datblygu lles emosiynol, gwydnwch ac empathi. Mae dealltwriaeth o rywioldeb gyda phwyslais ar hawliau, iechyd, cydraddoldeb a thegwch yn grymuso dysgwyr i ddeall eu hunain, cymryd cyfrifoldeb am eu penderfyniadau a'u hymddygiadau eu hunain a ffurfio cydberthnasau. O weithredu'r cynnig, rhagwelir y byddai dysgwyr yn derbyn mwy o gyfleoedd i ddatblygu perthnasoedd a dysgu yn gydweithredol fel rhan o ddsbarth fwy.</p>
--	--	--

3.3 Sut mae eich cynnig yn sicrhau eich bod yn gweithio yn unol â gofynion Safonau'r Iaith Gymraeg (Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011), i sicrhau na chaiff y Gymraeg ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac y manteisir ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg (y tu hwnt i ddarparu gwasanaethau'n ddwyieithog) a chynyddu cyfleoedd i ddefnyddio a dysgu'r iaith yn y gymuned?

Ein disgwyliadau yw bod holl ddysgwyr y Sir yn meddu ar ddwyieithrwydd cytbwys a gallu perthnasol er mwyn iddynt fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Bydd angen i'r cynigion ar gyfer newid trefniadau lleol gymryd ystyriaeth lawn o'r holl effeithiau ieithyddol. Bydd cynnal a chynyddu defnydd o'r Gymraeg fel iaith addysgol a chymdeithasol ymhlith y dysgwyr yn ystyriaeth allweddol wrth lunio'r cynnig.

Yr un yw nod Polisi Iaith Addysg Gwynedd ar gyfer holl ysgolion cynradd y Sir, ac mae pob ysgol gynradd (namyn un ysgol) yn disgyn i gategori 3 yn unol â chanllaw categorieiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Gymraeg, Llywodraeth Cymru. Golyga hyn y bydd dysgwyr Ysgol Felinwnda yn gallu parhau i dderbyn eu haddysg yn Gymraeg a dwyieithog yn unol â'r Polisi Iaith Addysg yn yr ysgolion amgen.

Ni ragwelir y byddai effaith negyddol pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu, a mae'n debygol y bydd y cynnig yn cael effaith bositif ar y Gymraeg wrth i ddysgwyr Ysgol Felinwnda elwa o ragor o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg gydag ystod ehangach o gyfoedion yn y dosbarth ac yn gymdeithasol.

O safbwynt y gymuned mae 1,145 (83%) o siaradwyr Cymraeg yn byw yn ward Llanwnda tra fod 1,015 (82%) o siaradwyr Cymraeg yn byw yn ward Bontnewydd (Ffynhonnell Cyfrifiad 2021) a 1,247 (75%) o siaradwyr Cymraeg yn byw yn ward Llandwrog.

Fel y gwelir o'r tabl isod mae canran uchel o ddysgwyr y 3 ysgol yn siarad Cymraeg gartref:

Ysgol	Siarad Cymraeg yn rhugl gartref	Canran	Ddim yn siarad Cymraeg gartref ond yn rhugl	Siarad Cymraeg gartref ond nid yn rhugl	Ddim yn siarad Cymraeg gartref a nid yn rhugl	Ddim yn gallu siarad Cymraeg o gwbl	Cyfanswm
Felinwnda	6	75%	1	0	1	0	8
Bontnewydd	167	84%	5	17	6	4	199
Llandwrog	28	88%	0	1	1	2	32
	Cymraeg Rhugl			Ychydig o Gymraeg		Dim Cymraeg	

Yn y cyfnod rhwng 2011 i 2022 mae 29 o unedau preswyl wedi cael ei cwblhau yn nalgylch Felinwnda a mae plant o'r tai eisoes yn mynychu ysgolion cynradd ac uwchradd o ddewis eu rhieni. Pe gweithredir y cynnig rydym yn hyderus bydd digon o le yn Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog i unrhyw ddysgwyr ychwanegol i'r dyfodol.

Ni ragwelir byddai gweithredu'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael effaith negyddol ar y gymuned na'r iaith Gymraeg gan mai ond 8 plentyn sy'n mynychu'r ysgol gyda 3 ohonynt o dalgylch Felinwnda. Mae 45 o blant cynradd y dalgylch eisoes yn mynychu ysgolion eraill am eu haddysg gyda 31 ohonynt yn mynychu Ysgol Bontnewydd a 5 yn mynychu Ysgol Llandwrog.

Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa i'r ysgol ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi. Gan fod y Ganolfan yn annibynnol o'r ysgol ni ragwelir fydd cau yr ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar allu'r cylchoedd na digwyddiadau eraill rhag parhau. Pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu, mi fydd cefnogaeth ar gael gan Gwasanaeth Cefnogi Cymunedau Cyngor Gwynedd er mwyn lliniaru unrhyw effaith negyddol.

Niferoedd y Cylch Meithrin dros y 6 mlynedd diwethaf:

2017-18	12
2018-19	11
2019-20	6
2020-21	9
2021-22	8
2022-23	16

Ffynhonnell: Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda

Fel y gwelir uchod, mae niferoedd y Cylch Meithrin wedi bod yn gyson ers nifer o flynyddoedd. Yn anffodus, nid yw yn bosib rhagweld a fydd effaith ar niferoedd sy'n mynychu'r Cylch pe byddai Ysgol Felinwnda yn cau. Mi fydd cefnogaeth ar gael gan Gwasanaeth Blynnyddoedd Cynnar y Cyngor i gefnogi gyda unrhyw faterion yn ymwneud â'r lleoliad gofal plant.

3.4 Pa fesurau neu newidiadau eraill y gallech eu cynnwys i gryfhau neu newid y polisi / arfer er mwyn cael effaith gadarnhaol ar gyfleoedd pobl i ddefnyddio'r Gymraeg, ac i leihau neu atal unrhyw effeithiau andwyol y gallai'r polisi/ymarfer ei gael ar yr iaith Gymraeg?

Rhagwelir y byddai'r cynnig yn cael effaith bositif ar y Gymraeg gan y byddai dysgwyr Ysgol Felinwnda yn elwa o ragor o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg gydag ystod ehangach o gyfoedion yn y dosbarth ac yn gymdeithasol.

Pe byddai'r ysgol yn cau, gallai'r Awdurdod Lleol a Chyrff Llywodraethol yr ysgolion amgen ystyried dulliau i hyrwyddo'r defnydd o'r iaith Gymraeg yn gymdeithasol trwy gyfrwng gweithgareddau allgyrsiol a chymunedol.

3.5 Sut mae'r cynnig yn dangos eich bod wedi rhoi sylw dyledus i'r angen i fynd i'r afael ag anghyfartaledd o achos anfantais economaidd-gymdeithasol? (Sylwch fod hyn yn ymwneud â chau bylchau anghydraddoldeb yn hytrach na gwella canlyniadau i bawb yn unig).

Rhagwelir y byddai gweithredu'r cynnig yn lleihau yr anghyfartaledd o achos anfantais economaidd-gymdeithasol drwy sicrhau fod y dysgwyr yn cael mwy o brofiadau a mynediad at mwy o wasanaethau a gweithgareddau yn yr ysgolion amgen. Byddai dysgwyr yn derbyn cyfleoedd fwy cyfartal gan y byddai y dysgwyr yn derbyn profiadau dysgu sy'n seiliedig ar egwyddorion dysgu cenedlaethol, gydag amrywiaeth o arddulliau gan gynnwys gweithio mewn grwpiau torfol, grwpiau llai, gwaith partner ac yn unigol o fewn eu hystod oedran penodol ynghyd â gwersi sydd wedi'u gwahaniaethu'n briodol ar gyfer yr ystod oedran dan sylw.

Drwy weithredu'r cynnig, byddai dysgwyr Ysgol Felinwnda yn cael gwell amgylchfyd dysgu mewn ysgol gyda mwy o ddysgwyr yr un oedran, a byddai'n sicrhau eu bod yn gwneud y mwyaf o'u haddysg. Byddai'r dysgwyr yn elwa o gael rhagor o gyfoedion oed-berthnasol mewn ysgol gyda mwy o ddysgwyr, fydd yn fodd o sicrhau profiadau addysgol ac allgyrsiol addas iddynt ynghyd â mynediad at ragor o weithgareddau allgyrsiol.

3.6 Pa fesurau neu newidiadau eraill y gallech eu cynnwys i gryfhau neu newid y polisi / arfer i ddangos eich bod wedi rhoi sylw dyledus i'r angen i leihau canlyniadau anghyfartal o ganlyniad i anfantais economaidd-gymdeithasol, yn unol â'r Ddeddf Economaidd-Gymdeithasol?

Pe byddai Ysgol Felinwnda yn cau, mi fydd y gymuned yn gallu galw ar wasanaethau Cyngor Gwynedd i gefnogi gyda unrhyw effaith negyddol yn dilyn cau yr ysgol.

4) Dadansoddi'r canlyniadau

4.1 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, bositif ar unrhyw un o'r uchod? Beth yw'r rheswm am hyn?

Pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu, rhagwelir y byddai dysgwyr yn derbyn cyfleoedd fwy cyfartal wrth gael eu lleoli mewn ysgol amgen oherwydd bydd y dysgwyr yn derbyn profiadau

dysgu sydd yn seiliedig ar egwyddorion dysgu cenedlaethol, gydag amrywiaeth o arddulliau gan gynnwys gweithio mewn grwpiau torfol, grwpiau llai, gwaith partner ac yn unigol o fewn eu hystod oedran penodol ynghyd â gwersi sydd wedi'u gwahaniaethu'n briodol ar gyfer yr ystod oedran dan sylw.

Drwy weithredu'r cynnig, byddai dysgwyr Ysgol Felinwnda yn cael gwell amgylchfyd dysgu mewn ysgol gyda mwy o ddysgwyr yr un oedran, bydd yn sicrhau eu bod yn gwneud y mwyaf o'u haddysg, ac yn caniatáu mynediad at fwy o weithgareddau berthnasol i'w lefel gallu. Byddai'r dysgwyr yn elwa o gael rhagor o gyfoedion oed-berthnasol mewn ysgol gyda mwy o ddysgwyr, fydd yn fodd o sicrhau profiadau addysgol ac allgyrsiol addas iddynt ynghyd â mynediad at ragor o weithgareddau allgyrsiol.

4.2 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, negyddol ar unrhyw un o'r uchod? Beth yw'r rheswm am hyn?

Nid yw'r cynnig yn debygol o gael effaith negyddol ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol. Mae gan holl ysgolion Gwynedd bolisiau cydraddoldeb a gwrth-fwlio, fel sydd gan Ysgol Felinwnda yn bresennol.

Fel Ysgol Felinwnda, mae'r ysgolion amgen yn gwasanaethu ardal o arwyddocâd ieithyddol, felly o weithredu'r cynnig, byddai'r dysgwyr yn ymuno ag ysgol Gymraeg ei naw. Gan nad oes gweithgareddau cymunedol yn cael eu cynnal yn Ysgol Felinwnda, a bod Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn effeithio ar allu'r gymuned i barhau i gynnal gweithgareddau cymunedol, gan gynnwys rhai Cymraeg, yn yr ardal.

4.3 Beth ddylid ei wneud?

Dewiswch un o'r canlynol:

Parhau gyda'r polisi / gwasanaeth gan ei fod yn gadarn	✓
Addasu'r polisi i ddileu unrhyw rwystrau	
Atal a dileu'r polisi gan fod yr effeithiau niweidiol yn rhy fawr	
Parhau a'r polisi oherwydd gellir cyfiawnhau unrhyw effaith niweidiol	
Dim camau pellach ar hyn o bryd, mae'n gynamserol i benderfynu, neu does dim digon o dystiolaeth	

4.4 Os yn parhau hefo'r cynllun, pa gamau fyddwch chi'n cymryd i leihau neu liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Cydnabyddir y gall colli ysgol fel sefydliad o fewn y gymuned gael effaith ar gydlyniant cymunedol, a rhagwelir yr angen i liniaru hyn drwy feithrin cysylltiadau rhwng yr ysgolion amgen perthnasol a chymuned Felinwnda. Mi fyddwn yn cynnig cymorth i Canolfan Bro Llanwnda a'r Cylch Meithrin drwy wasanaethau perthnasol y Cyngor, pe byddai penderfyniad i gau'r ysgol.

Mae gan Felinwnda Ganolfan Gymunedol, felly mae'n annhebygol y bydd ar y gymuned angen adnodd cymunedol arall. Serch hynny mae gan Gyngor Gwynedd bolisi ôl-ddefnydd ysgolion sy'n rhoi cyfle i gymunedau ysgolion sy'n cau gyflwyno cynnig am berchnogaeth safleoedd ar gyfer defnydd cymunedol.

4.5 Os nad ydych yn gweithredu ymhellach i ddileu neu leihau effeithiau negyddol, esboniwch pam yma.

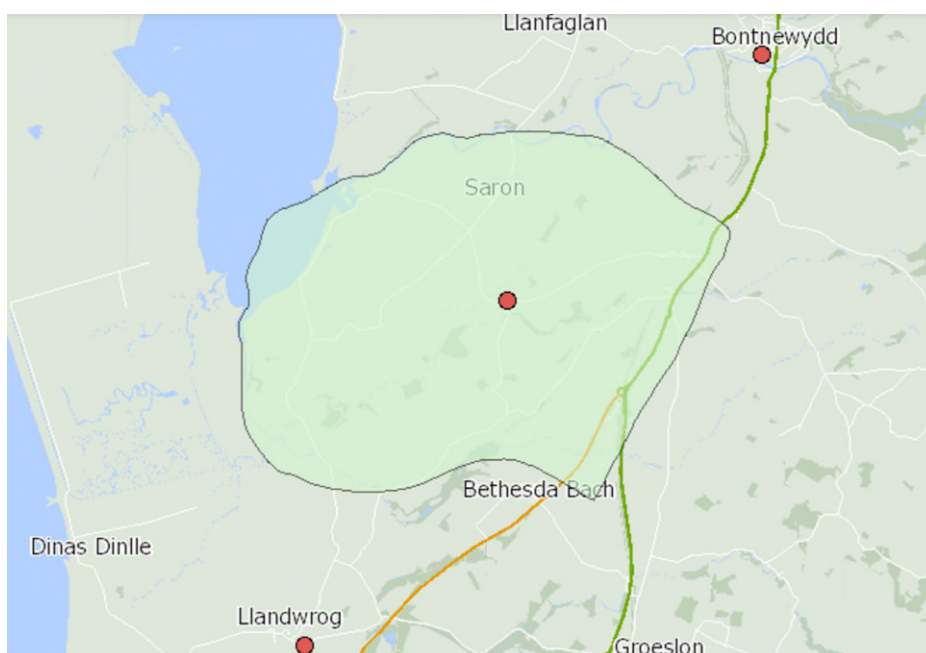
Yr ysgol (a'u Corff Llywodraethu) sydd yn gyfrifol am weithredu ei pholisi cydraddoldeb a bydd yr Awdurdod, drwy ei weithdrefnau cefnogi a monitro arferol, yn sicrhau cydymffurfiaeth.

Mae gan addysg cydberthynas a rhywioldeb rôl gadarnhaol a grymusol i'w chwarae yn addysg dysgwyr ac mae'n hanfodol i ffurfio a chynnal ystod o gydberthnasau, sydd oll yn seiliedig ar ymddiriedaeth a pharch ar y ddwy ochr, yn greiddiol i addysg cydberthynas a rhywioldeb. Mae'r cydberthnasau hyn yn hollbwysig er mwyn datblygu lles emosiynol, gwydnwch ac empathi. Mae dealltwriaeth o rywioldeb gyda phwyslais ar hawliau, iechyd, cydraddoldeb a thegwch yn grymuso dysgwyr i ddeall eu hunain, cymryd cyfrifoldeb am eu penderfyniadau a'u hymddygiadau eu hunain a ffurfio cydberthnasau.

5) Monitro

5.1 Pa gamau fyddwch chi'n gymryd i fonitro effaith ac effeithiolrwydd y polisi neu wasanaeth (cynllun gweithredu)?

Pe byddai'r cynnig yn cael ei wireddu, mi fyddwn yn monitro effaith cau'r ysgol ac yn ymdrechu i gynorthwyo gyda unrhyw effaith negyddol all deillio o ganlyniad i gau yr ysgol.

Adroddiad Aesu Effaith Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol – cynnig i gau Ysgol Felinwnda

- Hydref 2023

CYNNWYS

1. CYFLWYNIAD
2. SUT MAE'R CYNNIG YN CWRDD AG AMCANION LLES CYNGOR GWYNEDD?
3. A YW'R CYNNIG YN CWRDD Â NODAU LLESIANT Y DDEDDF?
4. EGWYDDORION DATBLYGU CYNALIADWY
5. CASGLIAD

1. CYFLWYNIAD

Rydym fel Cyngor wedi ymrwymo i'r egwyddorion o fewn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) er mwyn gwella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol cymunedau Gwynedd. Gweledigaeth y Cyngor yw:

Ein gweledigaeth fel Cyngor yw cefnogi holl bobl Gwynedd i ffynnu ac i fyw bywyd cyflawn yn eu cymuned mewn sir sy'n un o'r siroedd gorau i fyw ynddi.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu amcanion llesiant sydd yn ategu'r nodau llesiant cenedlaethol gan sicrhau fod trigolion Gwynedd yn:

- Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc
- Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng
- Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau
- Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau
- Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned
- Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd
- Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon

Mae'r tabl isod yn amlinellu'r cyswllt rhwng ein hamcanion llesiant a'r nodau llesiant cenedlaethol.

	Llewyrchus	Cydnerth	Iachach	Cyfartal	Cymunedau Cydlynus	Diwylliant bywiog lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu	Yn gyfrifol ar lefel fyd-eang
GWYNEDD YFORY Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc							
GWYNEDD LEWYRCHUS Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng							
GWYNEDD GLYD Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau							
GWYNEDD OFALGAR Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau							
GWYNEDD GYMRAEG Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.							
GWYNEDD WERDD Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd							
GWYNEDD EFFEITHLON Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon							

Mae gan yr Adran Addysg rôl i hyrwyddo nodau llesiant y Ddeddf ymysg dysgwyr drwy eu gweithgareddau a'u prosiectau. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae'r Cyngor wedi cyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y bydd yn gwella yn "Cynllun Gwynedd 2023-2028".

1.1 Cyd-destun

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae sefyllfa Ysgol Felinwnda wedi dod i sylw'r Adran Addysg oherwydd, yn ôl Cyfrifiad Medi 2022, hon yw'r ysgol gyda'r nifer lleiaf o ddysgwyr yng Ngwynedd. Mae gostyngiad sylweddol wedi bod yn niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda dros y 10 mlynedd diwethaf, o 31 disgybl yn 2012 i lawr i 8 disgybl erbyn heddiw, sydd yn arwain at pryderon ynglŷn â dyfodol yr ysgol.

1.2 Y cynnig dan sylw

Y cynnig dan sylw yw:

Cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024

2. SUT MAE'R CYNNIG YN CWRDD AG AMCANION LLES CYNGOR GWYNEDD?

Amcanion	Manylion:
Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc	Byddai'r cynnig yn sicrhau fod plant yr ardal yn meithrin profiadau drwy gymdeithasu gydag ystod ehangach o gyfoedion, oed-berthnasol gan dderbyn addysg o ansawdd mewn ysgol sydd yn gallu cynnig amgylchedd ddysgu a phrofiadau i ystod ehangach o ddysgwyr.
Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng	Rhagwelir y byddai gweithredu'r opsiwn yma'n arwain at ddiswyddiadau staff. Datblygwyd polisi staffio manwl gan Gyngor Gwynedd mewn cydweithrediad ag Undebau Llafur a phenaethiaid. Bydd y polisi yn sail i unrhyw newid i gyflogaeth staff sy'n deillio o unrhyw gynnig. Bydd cyfathrebu eglur ac agored yn greiddiol i weithrediad llwyddiannus unrhyw gynigion.
Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau	Dim effaith.
Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau	Bydd sicrhau fod y dysgwyr yn derbyn addysg o'r radd flaenaf yn greiddiol i'r cynnig, gan sicrhau y byddant yn derbyn addysg o'r un ansawdd a safon yn yr ysgolion amgen.
Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned	Mae dysgwyr Ysgol Felinwnda yn byw mewn cymdeithas Gymraeg ac yn cael eu haddysgu mewn ysgol cyfrwng Cymraeg, fel Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog. Mae'n debygol y byddai'r cynnig yn cael effaith cadarnhaol ar y Gymraeg wrth i ddysgwyr Ysgol Felinwnda elwa o ragor o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg gydag ystod ehangach o gyfoedion yn y dosbarth ac yn gymdeithasol. Mae Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog yn gwasanaethu ardaloedd sydd yn gadarnle i'r iaith Gymraeg gyda nifer uchel o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg.
Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd	Dim effaith.
Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon	Dim effaith.

3. A YW'R CYNNIG YN CWRDD Â NODAU LLESIANT Y DDEDDF?

Nod	Yw'r cynnig yn cyfrannu at y nod yma?	Mesurau lliniaru effeithiau negyddol ar y nod yma:
<p>Cymru lewyrchus Cymdeithas arloesol sy'n defnyddio adnoddau'n ddarbodus, pobl addysgedig, sy'n creu cyfoeth a gwaith.</p>	<p>Bydda gweithredu'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda ac addysgu'r plant mewn ysgol amgen cyfagos yn golygu fod y dysgwyr yn meithrin profiadau drwy gymdeithasu gydag ystod ehangach o gyfoedion, oed-berthnasol gan dderbyn addysg o ansawdd mewn ysgol sydd yn gallu cynnig amgylchedd ddysgu a phrofiadau i ystod ehangach o ddysgwyr.</p> <p>Gall cyflwyno'r opsiwn yma arwain at staff yn colli eu swyddi.</p>	<p>Mae Cyngor Gwynedd wedi datblygu polisi staffio manwl, ar y cyd ac Undebau Llafur a phenaethiaid. Bydd rhaid i unrhyw ddiswyddiadau o ganlyniad i'r cynnig hwn gyd-fynd â'r polisi hwnnw. Bydd cyfathrebu clir ac agored yn chwarae rhan greiddiol mewn gweithredu unrhyw gynigion.</p>
<p>Cymru gydnherth Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau iach sy'n cefnogi gwydnwch a gyda'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid yn yr hinsawdd).</p>	<p>Ni ragwelir y byddai'r cynnig yn debygol o gael effaith ar y nod hwn.</p>	<p>Dim effaith</p>
<p>Cymru iachach Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl ac mae pobl yn deall beth sy'n effeithio ar eu hiechyd.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai'r cynnig yn debygol o gael effaith ar y nod hwn.</p>	<p>Dim effaith</p>
<p>Cymru sy'n fwy cyfartal Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial gwaeth beth fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau cymdeithasol-economaid).</p>	<p>Bydd y cynnig yn gwella gallu'r Awdurdod i "<i>gynnig addysg o'r ansawdd uchaf posibl fydd yn rhoi'r profiadau, y sgiliau a'r hyder i blant y Sir a'u galluogi i ddatblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, llwyddiannus a chyflawn</i>" yn unol â gweledigaeth Strategaeth Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd.</p>	<p>Nodai'r Asesiad Cydraddoldeb na ragwelir y byddai'r cynnig yn cael effaith negyddol ar gydraddoldeb. Yn ogystal, nodwyd fod polisiau a threfniadau cadarn mewn lle a fyddai'n sicrhau fod y cynnig yn ystyried ac yn cyd-fynd â hawliau cyfartal. Nodir fod mesurau eisoes mewn lle i sicrhau na fydd camwahaniaethu anghyfreithiol nac aflonyddu.</p>

<p>Cymru o gymunedau gydlynus Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da.</p>	<p>Mae cymuned Llanwnda yn gryf a gweithgar a chydabyddir y byddai cau'r ysgol yn cael peth effaith negyddol ar y gymuned.</p>	<p>Cynhaliwyd asesiad o'r effaith tebygol ar y gymuned ble nodir bod peth effaith negyddol ar y gymuned, ond bod 31 o ddysgwyr sydd yn byw yn nalgylch Felinwnda eisoes yn dewis mynychu Ysgol Bontnewydd a 5 yn mynychu Ysgol Llandwrog, ac felly mae cyswllt eisoes rhwng yr ysgolion amgen a'r ardal ehangach. Nodir yn yr asesiad yn ogystal y byddai trafodaethau yn cael eu cynnal er mwyn trafod y posibilrwydd fod unrhyw weithgarwch cymunedol yn yr ysgolion amgen yn cynnwys cymuned Felinwnda.</p> <p>Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa i'r ysgol ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi. Gan fod y Ganolfan yn annibynnol o'r ysgol ni ragwelir fydd cau yr ysgol yn effeithio ar allu'r cylchoedd na digwyddiadau eraill rhag parhau.</p>
<p>Cymru a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, a chwaraeon a gweithgareddau hamdden.</p>	<p>Bydd gwireddu'r cynnig yn golygu y bydd dysgwyr Ysgol Felinwnda yn parhau i gael eu haddysgu mewn ysgol cyfrwng Cymraeg.</p>	<p>Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa i'r ysgol ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi. Gan fod y Ganolfan yn annibynnol o'r ysgol ni ragwelir fydd cau yr ysgol yn effeithio ar allu'r cylchoedd na digwyddiadau eraill rhag parhau.</p>
<p>Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang Cenedl sydd, wrth iddi wneud unrhyw beth i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, yn ystyried a allai gwneud peth o'r fath gyfrannu'n gadarnhaol at lesiant byd-eang.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai'r cynnig yn debygol o gael effaith ar y nod hwn.</p>	<p>Dim effaith</p>

4. EGWYDDORION DATBLYGU CYNALIADWY

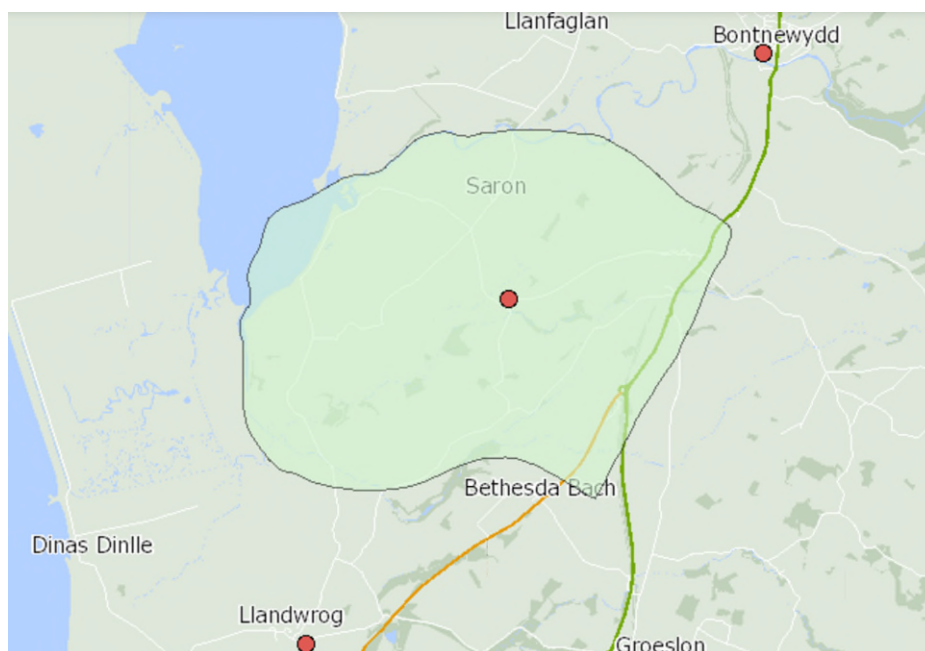
Egwyddorion Datblygu cynaliadwy	A yw'r cynnig yn ystyried yr egwyddor?
Tymor Hir Cydbwysu anghenion tymor byr gyda rhai hirdymor a chynllunio ar gyfer y dyfodol.	Mae'r patrwm o niferoedd dysgwyr yn gostwng wedi bod yn gyson ers 2012, gyda rhagamcanion yn dangos y bydd niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda yn lleihau ymhellach dros y blynyddoedd nesaf, ac felly dengys y bydd yr heriau presennol sydd yn wynebu'r ysgol yn rhai hir dymor a bod angen ymateb i'r mater cyn gynted â phosib.
Atal Neilltuo adnoddau ar gyfer atal problemau rhag digwydd neu waethygu. Byddwn yn rhoi sylw i broblemau drwy atal ac ymyrryd yn fuan yn hytrach na thrwy ymateb.	Anghenion y disgyblion fydd yn cael ei flaenoriaethu yn ystod pob cam o'r broses.
Integreiddio Cael effaith gadarnhaol ar bobl, yr economi, yr amgylchedd a diwylliant.	Bu i'r awdurdod benderfynu edrych ar ddyfodol Ysgol Felinwnda yn sgil sefyllfa argyfyngus sy'n wynebu'r ysgol.
Cydweithredu Gweithio gyda phartneriaid eraill i ddarparu gwasanaethau.	Bydd cydweithio gydag adrannau perthnasol eraill a'r ysgolion amgen yn rhan bwysig o gyflawni'r amcanion er lles yr ysgol a phlant y dalgylch.
Cynnwys (Cyfathrebu ac Ymgysylltu) Cynnwys pobl Gwynedd wrth geisio gwireddu ein cynllun a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal.	Mae'r broses hyd yma wedi cynnwys sesiynau cyhoeddus lleol er mwyn ymgysylltu â budd-ddeiliaid perthnasol yr ysgolion a effeithir gan y cynnig, yn ogystal â chyfnod gwrthwynebu cyhoeddus, ac ymgysylltu hefo dysgwyr Ysgol Felinwnda.

5. CASGLIAD

Yn dilyn ystyriaeth ac asesiad yn unol â gofynion y ddeddf llesiant, ystyriwyd 7 nod y ddeddf llesiant ac amcanion llesiant y Cyngor a deuir i'r casgliad fod y cynnig yn cwrdd â'r gofynion.

Cydnabyddir fod y cynnig hwn yn arwain at gollu ysgol yng nghymuned Felinwnda, fodd bynnag mae nifer helaeth o'r plant sy'n byw o fewn dalgylch yr ysgol eisoes yn mynychu yr ysgolion amgen cyfagos, ac felly mae cyswllt rhwng yr ysgolion a chymuned Felinwnda eisoes. Bydd pob ymdrech yn cael ei wneud i liniaru'r effaith ar y gymuned drwy annog cysylltiadau rhwng y cymunedau. Pe byddai'r cynnig yn cael ei gymeradwyo, bydd trafodaethau yn cael eu cynnal er mwyn trafod y posibilrwydd fod gweithgarwch cymunedol yr ysgol amgen yn cynnwys cymuned Felinwnda lle'n briodol.

Bydd y cynnig arfaethedig yn sicrhau fod plant yr ardal yn cael eu haddysgu ar safle sy'n addas ac mewn cymdeithas naturiol Gymraeg, gan gynyddu cyfleoedd o gymdeithasu a chydweithio gydag eraill a rhoi cyfle teg iddynt ffynnu ymysg eu cyfoedion.

Adroddiad Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned – cynnig i gau Ysgol Felinwnda

- Hydref 2023

- 1. CYFLWYNIAD**
- 2. Y CYNNIG**
- 3. CRYNODEB O'R DALGYLCH**
- 4. YSGOLION Y DALGYLCH**
- 5. ASESAD O'R EFFAITH TEBYGOL AR Y GYMUNED**
- 6. CASGLIAD**

1. CYFLWYNIAD

Fel rhan o'r broses statudol, wrth ddatblygu cynnig ar gyfer ad-drefnu ysgol, mae rhaid i'r Awdurdod gynnal asesiad o effaith debygol ar y gymuned, yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018). Mae'r asesiad hwn yn deillio o ganllawiau cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer ad-drefnu ysgolion, yn cynnwys ystyriaethau ynglŷn ag anghenion unigryw ardaloedd gwledig. Fe nodir yn y Cod:

"Mewn rhai ardaloedd, efallai mai ysgol fydd y prif ganolbwynt ar gyfer gweithgarwch cymunedol hefyd, a gallai ei chau arwain at oblygiadau y tu hwnt i ddarparu addysg. Gall hyn fod yn nodwedd benodol mewn ardaloedd gwledig os defnyddir adeiladau ysgolion fel man i ddarparu gwasanaethau i'r gymuned leol."

"Dylai'r achos a gaiff ei baratoi gan y rhai sy'n cyflwyno'r cynigion ddangos bod effaith cau'r ysgol ar y gymuned wedi'i hasesu drwy lunio Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned, a dangos sut y gellid cynnal unrhyw gyfleusterau cymunedol a ddarperir gan yr ysgol ar hyn o bryd."

Ffynhonnell: Cod Trefniadaeth Ysgolion 011 /2018

1.1 Cefndir

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae sefyllfa Ysgol Felinwnda wedi dod i sylw'r Adran Addysg yn ôl Cyfrifiad Medi 2022, hon yw'r ysgol gyda'r nifer lleiaf o ddysgwyr yng Ngwynedd. Mae gostyngiad sylweddol wedi bod yn niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda dros y 10 mlynedd diwethaf, o 31 disgybl yn 2012 i lawr i 8 disgybl erbyn heddiw, sydd yn arwain at ansicrwydd ynglŷn â dyfodol yr ysgol.

2. Y CYNNIG

Yn dilyn cynnal gwerthusiad o wahanol opsiynau yn erbyn ffactorau'r Strategaeth, daethpwyd i'r casgliad mai'r opsiwn ffafriedig ydi:

Cau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.

3. CRYNODEB O'R DALGYLCH

3.1 Yr Ardal

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ym mhentref gwledig Llanwnda ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon yng Ngwynedd, gyda thua 2000 o drigolion. Mae wedi ei lleoli 3.9 milltir o Gaernarfon. Yn ôl cyfrifiad 2011, mae 1,994 o bobl yn byw yn ward Llanwnda.

3.2 Yr Economi

Mae 72.4% o bobl rhwng 16 a 74 mlwydd oed o fewn ward Llanwnda yn weithgar yn economaidd, a 2.9% o'r rhain yn ddi-waith. Mae 27.6% o bobl yn yr un grŵp oedran yn anweithgar yn economaidd gyda 13.8% o'r rhain yn sâl neu'n anabl am gyfnod hir.

Mae'r math o ddiwydiant y mae'r boblogaeth yn weithgar ynddo yn amrywiol yn yr ardal, gyda'r gyfradd uchaf (18.5%) yn gweithio yn y maes iechyd a gwaith cymdeithasol.

Yn ôl data 'Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (2014)' mae cyfradd cyflogaeth ward Llanwnda o gymharu â wardiau eraill yng Nghymru yn rhoi ranc o 1254 allan o 1909 o wardiau. Nid yw ward Felinwnda felly o fewn y 50% mwyaf difreintiedig yng Nghymru.

3.3 Amddifadedd

Mae Ward Llanwnda wedi 'w raddio o fewn y 50% lleiaf difreintiedig yng Nghymru (ranc 1046 allan o 1909 o wardiau).

Mae nifer o feysydd yn llunio'r mynegai cyffredinol yma, gan gynnwys incwm, cyflogaeth, iechyd, addysg, mynediad i wasanaethau, diogelwch cymunedol, amgylchedd ffisegol a thai.

Nodir fod ward Llanwnda o fewn y 20-30% o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru yn y maes 'Tai'. Dangosyddion y maes hwn yw'r gyfran o bobl yn byw mewn cartrefi gorllawn (defnydd ystafelloedd gwely), a'r gyfran o bobl yn byw mewn cartrefi heb wres canolog.

Yn ogystal, mae ward Llanwnda o fewn y 10% o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru yn y maes 'mynediad i wasanaethau', h.y. amddifadedd am nad yw pobl yn gallu cael gafael ar amrywiaeth o wasanaethau sy'n cael eu hystyried yn hanfodol ar gyfer byw o ddydd i ddydd. Mae'r dangosyddion yn cynnwys cyfartaledd amseroedd teithio cyhoeddus a phreifat i nifer o wasanaethau megis siopau bwyd, meddygfa, ysgolion cynradd ac uwchradd, swyddfa bost, llyfrgell gyhoeddus, fferyllfa, canolfan hamdden ac amser teithio preifat i orsaf betrol.

Mae crynodeb isod o sut y mae ardal Llanwnda wedi ei lleoli yng nghyd-destun ardaloedd eraill yng Nghymru yn ôl y Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (2014):

Maes	Ranc yng Nghymru, allan o 1909 o ardaloedd. (1 = mwyaf difreintiedig a 1909 = lleiaf difreintiedig)	Mwyaf difreintiedig % yng Nghymru
Cyflogaeth	1254	
Incwm	1092	
Iechyd	1435	
Addysg	1437	
Tai	388	O fewn y 20-30% mwyaf difreintiedig
Amgylchedd ffisegol	1020	
Mynediad i wasanaethau	116	O fewn y 10% mwyaf difreintiedig
Diogelwch cymunedol	1513	

3.4 Y Gymuned

Mae nifer o weithgareddau yn cael eu cynnal yn Ward Llanwnda, gan gynnwys;

- Sensori Sara
- Clwb darllen
- Ras Rhostryfan
- Bore goffi
- Cylch Ti a Fi

- Cylch Meithrin
- Merched y Wawr
- Zumba
- Y Gymdeithas

Yn ogystal, mae nifer o gyfleusterau yn y dalgylch, gan gynnwys canolfan gymunedol, siopau, garej, trafndiaeth gyhoeddus, gorsaf drên bach a chae chwarae plant.

4. YSGOLION Y DALGYLCH

4.1 Cyd-destun yr ysgolion yn ôl Adroddiadau Arolygon Estyn

Fel rhan o adroddiadau Estyn, gosodir yr ysgolion o fewn cyd-destun, a manylir ar eu cysylltiadau cymunedol. Dyma'r cyd-destun a roddwyd i Ysgol Felinwnda gan arolygwyr Estyn.

Ysgol Felinwnda

"Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos."

Ffynhonnell: Adroddiad Estyn, Mehefin 2017

4.2 Gwybodaeth ystadegol yr ysgolion

Dengys y tabl isod niferoedd Ysgol Felinwnda a'r ddwy ysgol cyfagos, sef Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog. Gwelir yn ogystal yn y tabl hwn beth yw capasiti'r ysgolion a nifer ar y gofrestr yn Ionawr 2023. Mae'r tair ysgol yn addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Ysgol	Capasiti Llawn (M – B16)	Nifer ar y gofrestr Ionawr 2023 (M – B16)	Categori Cyfreithiol
Felinwnda	61	8	Ysgol Gymunedol
Bontnewydd	208	204	Ysgol Gymunedol
Llandwrog	75	32	Eglwysig, Yr Eglwys yng Nghymru

Ffynhonnell: CYBLD Ionawr 2023

4.3 Gwybodaeth lleoliad annedd a dewis ysgolion dysgwyr

Mae gan bob ysgol ddalgylch penodol y mae'n gwasanaethu ac sydd yn bwysig o ran polisi mynediad a chludiant y Cyngor. Nid oes rhaid i ddysgwyr fynychu eu hysgol dalgylch, mae'r dewis i fyny i rieni (yn unol â'r polisi mynediad).

O gymharu â dalgylchoedd eraill yr ardal, mae nifer dysgwyr dalgylch Ysgol Felinwnda sy'n dewis mynychu ysgol all-dalgylch yn uchel. Dengys y data diweddaraf fod 48 o blant 3-11 oed (data Medi 2022) yn byw yn nalgylch Felinwnda; gyda dim ond 3 ohonynt yn mynychu Ysgol Felinwnda. Golyga hyn

fod 94% o blant sy'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda yn mynychu ysgolion all-dalgylch gan gynnwys 31 sydd yn mynychu Ysgol Bontnewydd a 5 yn mynychu Ysgol Llandwrog.

Mae'r tabl isod yn dangos y wybodaeth gyflawn o ran lleoliadau byw dysgwyr a'u dewis o ran ysgol.

		Byw yn Dalgylch (Medi 2022)									Cyfanswm Ysgol (M-B16)
		Bontnewydd	Felinwnda	Llandwrog	Maesincla	Rhosgadfan	Rhostryfan	Y Gelli	Yr Hendre	Arall	
Mynychu Ysgol (Medi 2022)	Bontnewydd	94	31	1	10	6	12	3	26	26	209
	Felinwnda	0	3	0	0	0	0	0	0	6	9
	Llandwrog	0	5	20	0	0	0	0	0	8	33
	Maesincla	0	1	0	212	1	1	5	44	9	273
	Rhosgadfan	0	0	0	0	38	0	0	0	7	45
	Rhostryfan	4	0	1	0	20	50	0	0	1	76
	Santes Helen	0	0	0	14	0	0	7	6	8	35
	Y Gelli	0	0	0	55	1	0	132	36	5	229
	Yr Hendre	3	5	2	131	2	0	18	232	4	397
	Arall	11	3	7	20	16	12	9	19		
Cyfanswm		112	48	31	442	84	75	174	363		

Ffynhonnell: Cyfrifiad Medi 2022

4.4 Crynodeb o'r amrywiol gyfleusterau sydd yng nghymuned Felinwnda (Mawrth 2023)

	Felinwnda
Canolfan Gymuned / Neuadd Bentref	✓
Capel/Eglwys	✓
Trafnidiaeth Gyhoeddus	✓
Siop	✓
Caffi/Tafarn	
Swyddfa Bost	
Fferyllfa	
Llyfrgell	
Cae Chwarae Plant	✓
Banc	
Cartref Henoed	
Canolfan Hamdden	
Garej	✓
Atyniad Twristaidd	✓
Cylch Ti a Fi + Meithrin	✓

Canolfan Gymunedol

Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesaf i Ysgol Felinwnda ac yn cynnal nifer o weithgareddau cymunedol gan gynnwys:

- Sensori Sara
- Cymdeithas Hanes y Tair Llan
- Zumba
- Merched y Wawr
- Cylch Meithrin
- Cylch Ti a Fi

Mae gwefan Mudiad Meithrin yn dangos fod y Cylch Meithrin yn cwrdd dydd Llun i Gwener rhwng 9:00-12:50 a'r Cylch Ti a Fi bod pnawn dydd Mercher (13:15 – 15:30). Gan fod y Ganolfan yn annibynnol i'r ysgol ni ragwelir fydd cau yr ysgol yn cael unrhyw effaith ar allu'r cylchoedd i barhau.

Yn ôl y Pennaeth, does dim defnydd cymunedol o Ysgol Felinwnda tu allan i oriau ysgol.

4.5 Crynodeb o weithgareddau neu grwpiau y mae'r ysgol yn ymwneud yn rheolaidd â nhw:

	Felinwnda
Cylch Meithrin/Ti a Fi	
Eisteddfodau (Lleol/Sirol/Cenedlaethol)	✓
Adrannau'r Urdd	✓
Gweithgareddau eraill (chwaraeon, clybiau)	✓

4.6 Os darperir adeiladau, ystafelloedd, cyfleusterau neu wasanaethau gan ysgol ar ran y gymuned, ble y byddent yn cael eu darparu os caiff yr ysgol ei chau?

Ysgol	Ble darparir cyfleusterau pe bai'n cau
Felinwnda	Does dim defnydd cymunedol yn cael ei wneud o'r ysgol a mae Canolfan Bro Llanwnda ar gael ar gyfer cynnal gweithgareddau yn yr ardal.

4.7 Gwybodaeth am bellter ac amser teithio i ysgolion eraill y dalgylch

Mae'r tabl isod yn nodi pellter ac amser teithio rhwng ysgolion yr ardal. Gwelwn mai Ysgol Bontnewydd yw'r agosaf at Ysgol Felinwnda. Mae'r amseroedd teithio isod yn ystyried natur y lonydd a'r effaith y gall hynny ei gael ar amser teithio mewn ardal wledig.

Ysgol		Felinwnda
Felinwnda	Milltir	
	Munudau	
Bontnewydd	Milltir	1.8 milltir
	Munudau	4 munud
Llandwrog	Milltir	2 milltir
	Munudau	8 munud

Ffynhonnell: Mapiau Google 2023

5. ASESIAD O'R EFFAITH TEBYGOL AR Y GYMUNED

Er mwyn asesu effaith cymunedol y modelau posib, penderfynwyd creu meini prawf yn unol ag argymhellion ystyriaethau asesiad cymunedol y Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018.

CYNNIG I GAU YSGOL FELINWENDA GAN DROSSLWYDDO'R DYSGWYR I YSGOL AMGEN CYFAGOS

Positif	Niwtral	Negyddol
---------	---------	----------

Meini Prawf Effaith	Disgrifiad	Statws o'r effaith a'r gwaith
Effaith ar Iechyd a llesiant	Gan fod dros 50% o'r dysgwyr o dalgylch Felinwenda yn byw o fewn 2 filltir i Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog a bod rhai llwybrau saff i'r ysgolion bydd cyfle i rai gerdded i'r ysgol. Mi fydd bod mewn ysgol mwy yn cynnig mwy o gyfleoedd chwarae a chymryd rhan mewn chwaraeon tîm a felly yn gyfrannu at iechyd a llesiant dysgwyr.	Niwtral
Goblygiadau'r newid ar ddarpariaethau cludiant cyhoeddus	Ni ragwelir bydd unrhyw effaith ar ddarpariaeth cludiant cyhoeddus gan y bydd unrhyw gludiant i ysgol amgen yn sgil y newid yn cael ei drefnu yn benodol ar gyfer dysgwyr y dalgylch sy'n gymwys yn unol a Polisi Cludiant y Sir.	Niwtral
Effaith ar gyfleusterau / gwasanaethau eraill a ddarperir yn yr ysgol	Does dim defnydd cymunedol o Ysgol Felinwenda felly ni ragwelir effaith negyddol ar y meini prawf hwn. Lleolir Cylch Meithrin a Chylch Ti a Fi yng Nghanolfan Bro Llanwnda sydd wedi ei leoli drws nesa i Ysgol Felinwenda. Gan fod y Ganolfan yn annibynnol o'r ysgol ni ragwelir y byddai cau yr ysgol yn effeithio ar allu'r cylchoedd i barhau.	Niwtral
Effaith ar ddiogelwch cymunedol ehangach	Ni ragwelir effaith ar ddiogelwch cymunedol ehangach.	Niwtral
A fyddai'r opsiwn yn annog teuluoedd a phlant oedran ysgol i adael y gymuned, neu fod teuluoedd ifanc yn llai tebygol o symud i'r gymuned	Gan fod nifer uchel o blant y dalgylch yn mynychu ysgolion amgen eisoes ni ragwelir y byddai teuluoedd a phlant ifanc yn gadael y gymuned pe byddai'r ysgol yn cau. Gan fod 2 ysgol amgen rhyw 2 filltir o Ysgol Felinwenda, ni rhagwelir y byddai'n cael effaith ar deuluoedd a phant oedran ysgol yn gadael y gymuned.	Niwtral
Effaith ar wasanaethau eraill a ddarperir yn lleol	Lleolir Cylch Meithrin a Chylch Ti a Fi yng Nghanolfan Bro Llanwnda. Mae nifer o ddigwyddiadau eraill hefyd yn cael eu cynnal yn y Ganolfan. Gan fod y Ganolfan yn annibynnol o'r ysgol ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael effaith uniongyrchol arwyddocaol ar ddefnydd cymunedol o Ganolfan Bro Llanwnda.	Niwtral
Effaith andwyol ar economi ehangach y gymuned	Gan fod y rhan fwyaf o blant y dalgylch yn mynychu ysgolion eraill, ni ragwelir y byddai cau Ysgol Felinwenda yn cael effaith ar economi ehangach y gymuned.	Niwtral
Effaith gyffredinol ar y gymuned leol	O weithredu'r cynnig byddai'r ysgol leol yn bellach o gartrefi o fewn dalgylch presennol ysgol Felinwenda, ac o safbwynt amddifadedd – golyga fod un o ddangosyddion 'mynediad i wasanaethau' yn pellhau oddi wrth drigolion y pentref. Gan fod canran uchel o blant y dalgylch yn mynychu ysgolion eraill eisoes, ni allwn fynegi yn gadarnhaol y byddai cau'r ysgol yn cael effaith negyddol na phositif ar y gymuned leol.	Negyddol

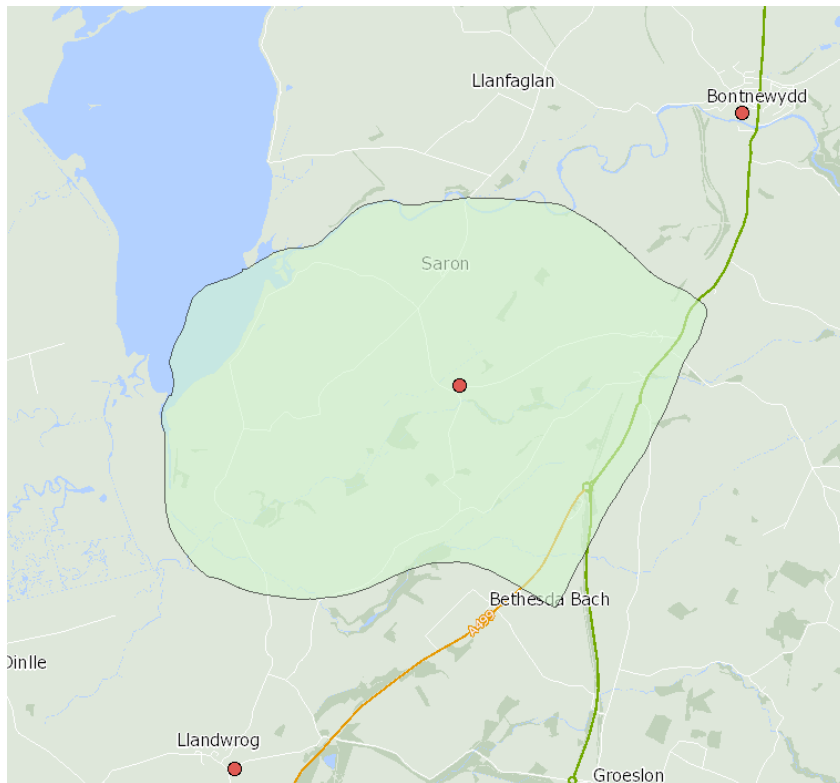
6. CASGLIAD

Pe byddai cyflwyno'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda a throsglwyddo'r dysgwyr i ysgol/ysgolion amgen cyfagos, rhagwelir y bydd rhai elfennau o ddigwyddiadau cymunedol yn cael eu heffeithio.

Er nad oes defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol, gwelir yn yr asesiad hwn fod yr ysgol yn ymwneud a'i chymuned ac yn defnyddio cyfleusterau y gymuned, megis Canolfan Bro Llanwnda yn achlysurol. Pe byddai gwireddu y cynnig yma, yna gellid hybu'r ysgolion cyfagos i wneud defnydd o gyfleusterau bro Llanwnda yn ogystal, yn achlysurol.

Bydd yn hanfodol fel rhan o'r broses i annog trafodaethau rhwng yr ysgolion amgen a rhieni dysgwyr Ysgol Felinwnda fel bod modd i rieni a dysgwyr fanteisio ar eu cyfleusterau a gweithgareddau ar ôl ysgol, ac i annog yr ysgolion amgen cyfagos i fanteisio ar gyfleusterau cymuned Llanwnda yn ogystal.

Dengys yr asesiad hwn y rhagwelir peth effaith negyddol ar y gymuned pe gweithredir y cynnig i gau'r ysgol. I liniaru'r effaith ar y gymuned nodir cyfleon i sicrhau fod cymuned Llanwnda yn ymwybodol o weithgarwch yr ysgolion amgen cyfagos, ac anogir cydweithio cymunedol rhwng yr ysgolion amgen cyfagos a chymuned Llanwnda, lle'n briodol.

Adroddiad Aseiad Effaith Ieithyddol Ysgol Felinwnda

- Hydref 2023

1. CYFLWYNIAD

1.1 Y Sefyllfa yng Ngwynedd

1.2 Polisi Iaith

1.3 Cefndir Addysgol

2. PROFFIL IEITHYDDOL DALGYLCH FELINWENDA

2.1 Cefndir Proffil Iaith Gwynedd

2.2 Wardiau

2.3 Ysgol Felinwenda

2.4 Ysgolion Cyfagos

2.5 Gweithgareddau ar ôl ysgol

2.6 Gweithgareddau Cymunedol

2.7 Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032

2.8 Tystiolaeth Ychwanegol

3. EFFAITH AR YR IAITH GYMRAEG

3.1 Asesiad o'r Effaith ar yr Iaith

4. CASGLIAD

1. CYFLWYNIAD

Mae cefnogi a datblygu gallu plant Gwynedd i ddysgu a defnyddio eu sgiliau iaith yn allweddol bwysig i strategaethau addysg y Sir.

1.1 Y Sefyllfa yng Ngwynedd

Mae ffigyrau yng Nghyfrifiad 2021 yn nodi fod 66% o bobl dros dair oed yn gallu siarad, darllen neu ysgrifennu yn y Gymraeg. Mae Cyfrifiad 2021 hefyd yn nodi bod 64% yn siarad Cymraeg sydd yn ostyngiad ers y cyfrifiad blaenorol, pan oedd y ffigwr yn 65%.

Yng Ngwynedd, fel mewn sawl Awdurdod Lleol eraill yng Nghymru, mae cryn wahaniaeth yng nghanran y siaradwyr Cymraeg o fewn gwahanol wardiau. Ar un eithaf, mewn wardiau megis Aberdyfi, Tywyn a Canol Bangor mae rhwng 26% a 44% o'r boblogaeth yn siarad Cymraeg, tra bod cymaint â 86% yn siarad Cymraeg yn yr ardaloedd mwyaf Cymreig e.e. Hendre a Llanrug.

1.2 Polisi Iaith

Cynradd

Yr un yw nod y Polisi Iaith ar draws holl ysgolion cynradd y Sir, sef datblygu gallu pob disgybl i fod yn hyfedr yn y ddwy iaith erbyn diwedd CA2. Y Gymraeg yw iaith swyddogol yr asesu yn yr ysgol ar ddiwedd Cyfnod Sylfaen. Yn CA2, parheir i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg gan roi sylw i ddatblygu eu sgiliau yn y ddwy iaith.

Uwchradd

Yn yr uwchradd, disgwylir i bob disgybl sydd wedi cyrraedd y lefel angenrheidiol, sef lefel 3+ ar ddiwedd y CA2 ddilyn Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA3 er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol. Y gobaith yw y gall y disgyblion hyn astudio'r Gymraeg a'r Saesneg fel pynciau hyd at ddiwedd blwyddyn 11.

Mae'r ysgolion uwchradd yn adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y cynradd trwy sicrhau fod pob disgybl yn parhau i ddatblygu sgiliau yn y Gymraeg a'r Saesneg. Nid yw'r Sir yn diffinio ysgolion uwchradd yn ôl categorïau ieithyddol gan fod yr un disgwyliad mewn perthynas â'r Polisi Iaith, sef rhoi cyfle i holl ddisgyblion y Sir fod yn hyfedr ddwyieithog.

1.3 Miliwn o siaradwyr erbyn 2050

“Mae'r Gymraeg yn un o drysorau Cymru. Mae'n rhan o'r hyn sy'n ein diffinio fel pobl ac fel cenedl. Ein huchelgais ni fel Llywodraeth Cymru yw gweld miliwn o bobl yn gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg erbyn 2050.”

“Mae ymateb i'r her o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 yn galw am newidiadau pellgyrhaeddol... Mae angen gwthio'r ffiniau a chymryd camau uchelgeisiol fel bod mwy o bobl yn dysgu a defnyddio'r Gymraeg. Mae'r strategaeth hon yn adeiladu ar y sylfeini sydd eisoes yn eu lle ac yn ein symud ymlaen i'r cam nesaf yn ein taith ieithyddol. Rydym wedi nodi tair thema strategol ar gyfer gwireddu'r weledigaeth hon. 1. Cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg 2. Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg 3. Creu amodau ffafriol – seilwaith a chyd-destun”

“Mae hon yn strategaeth i Gymru gyfan, ac rydym am i bob rhan o'r wlad rannu'r weledigaeth o filiwn o siaradwyr Cymraeg. Mae yna botensial am dwf yn y niferoedd o siaradwyr Cymraeg, yn enwedig yn yr ardaloedd hynny o Gymru sydd â dwysedd poblogaeth uchel ond canrannau is o siaradwyr Cymraeg. Ond mae angen sicrhau hefyd hyfywedd cymunedau Cymraeg fel lleoedd sy'n hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd. Ein gweledigaeth ym mhob rhan o'r wlad yw creu amodau ffafriol sy'n cefnogi'r broses o gaffael yr iaith a'r arfer o ddefnyddio sgiliau Cymraeg. Rydym am weld cynnydd yn yr arfer o

drosglwyddo'r iaith o fewn y teulu, yr arfer o gyflwyno'r Gymraeg yn gynnar i bob plentyn, system addysg sy'n rhoi sgiliau Cymraeg i bawb, a mwy o werthfawrogiad o sgiliau iaith yn y gweithle. Ar yr un pryd, rydym wedi ymrwymo i gefnogi pobl i ddefnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol, yn y gweithle, ac wrth ddefnyddio gwasanaethau cyhoeddus."

"Mae'r nod o sicrhau miliwn o siaradwyr yn golygu datblygu ymhellach y dulliau sydd fwyaf tebygol o arwain at y cynnydd sydd ei angen. Mae yna ddau brif ddull: trosglwyddo'r Gymraeg o un genhedlaeth i'r llall, a datblygu a chynnal sgiliau Cymraeg drwy addysg a hyfforddiant."

1.3 Cynllun Hybu'r Gymraeg yng Ngwynedd 2018-23

"Mae Safon 145 o Safonau'r Gymraeg, a osodwyd ar y Gyngor Gwynedd yn unol ag Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yn gosod disgwiliad ar y Cyngor i lunio strategaeth 5 mlynedd fydd yn dangos sut yr ydym yn bwriadu mynd ati i hybu'r Gymraeg ac i hwyluso defnyddio'r Gymraeg ar draws y sir. Mae gan Gyngor Gwynedd hanes hir o hybu a gwarchod yr iaith fel cyfrwng cyfathrebu naturiol ei wasanaethau. Rhwir lle amlwg i'r Gymraeg yng nghynlluniau strategol y Cyngor, ac mae Polisi Iaith y Cyngor hefyd yn nodi ein hymrwymiad drwy ddatgan y rhoir cyfrifoldeb ar holl Swyddogion ac Aelodau'r Cyngor i hyrwyddo'r Gymraeg ym mhob rhan o'u gwaith.

3.2 Maes Blaenoriaeth 2 – Iaith Dysgu

Y weledigaeth:

- *Ysgolion sydd yn rhoi bri a gwerth i'r Gymraeg ac yn annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu a chymdeithasu drwy barhau i weithredu'r Siarter Iaith a Strategaeth Iaith Uwchradd.*
- *Cynnydd yn nifer y bobl ifanc sydd yn dewis astudio ac yn derbyn cymwysterau neu achrediaidau cydnabyddedig drwy gyfrwng y Gymraeg.*
- *Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r cynradd i'r uwchradd ac i addysg ôl-orfodol.*
- *Mwy o gyfleoedd dysgu estynedig yn cael eu cynnig i bobl ifanc - ar ffurf profiad gwaith a phrentisiaethau gyda chyflogwyr sydd yn rhoi statws amlwg i'r Gymraeg - fydd yn datblygu dealltwriaeth pobl ifanc o'r angen am sgiliau Cymraeg ar gyfer y gweithle"*

1.5 Cefndir Addysgol

Mabwysiadwyd strategaeth "Addysg Gynradd o Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd" gan y Cyngor yn Ebrill 2009. Datblygwyd a chefnogwyd uwch strategaeth "Rhaglen Strategol - Tuag at 2025" gan y Cyngor yn Hydref 2010. Darparwyd y ddogfen fel sylfaen strategol i osod cyfeiriad i ddatblygiadau ym maes addysg a hyfforddiant yng Ngwynedd am y 15 mlynedd nesaf. Cyflwynwyd y rhaglen yng nghyd-destun y polisiau a chynlluniau sydd ar y gweill, yn lleol a chenedlaethol i drawsnewid gwasanaethau a ddarperir ar gyfer plant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Cyhoeddwyd "Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer 2017-2020" yn Rhagfyr 2017 sydd yn gosod gweledigaeth, ymrwymiad a chyfeiriad ar gyfer sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cyflawni'r safonau uchaf er mwyn cynnal yr iaith, diwylliant a'r economi yn lleol.

2. PROFFIL IAITH DALGYLCH FELINWENDA

2.1 Cefndir Proffil Iaith Gwynedd

Mae 64.4% o boblogaeth y Sir sydd dros dair oed yn siaradwyr Cymraeg – sylweddol uwch na'r ffigur trwy Gymru gyfan o 17.8%. Yng Ngwynedd, mae'r gallu i siarad Cymraeg uchaf yn ward Hendre (mae 86% yn siarad Cymraeg), ac ar ei isaf yn ardal Canol Bangor (25.6%).

2.2 Wardiau

2.2.1 Wardiau Llanwnda, Y Groeslon a Bontnewydd

Mae dalgylch presennol Ysgol Felinwnda, o fewn ward Llanwnda gyda dalgylch Ysgol Llandwrog o fewn ward Y Groeslon ac Ysgol Bontnewydd o fewn ward Bontnewydd (Swyddfa Ystadegol Gwladol). Mae proffil ieithyddol wardiau'r ysgolion hyn wedi ei grynhoi yn y tabl isod:

	Llanwnda	Y Groeslon	Bontnewydd	Gwynedd	Cymru
Hunaniaeth Gymreig yn unig	1,082 (76.1%)	1,200 (72.2%)	917 (73.5%)	69,560 (59.3%)	1,715,975 (55.2%)
Dim hunaniaeth Gymreig	19.9%	23.7%	19%	36.3%	36.7%
Poblogaeth 3+ mlwydd oed	1,370 (100%)	1,621 (100%)	1,233 (100%)	114,308 (100%)	3,018,172 (100%)
Gallu siarad Cymraeg	1,145 (83.5%)	1,247 (77%)	1,015 (82.5%)	73,560 (64.4%)	538,296 (17.8%)
Dim sgiliau Cymraeg	142 (10.4%)	237 (14.6%)	129 (10.5%)	29,977 (26.2%)	2,259,017 (74.8%)
Gallu deall Cymraeg ar lafar yn unig	62 (4.5%)	98 (6.0%)	57 (4.6%)	8,166 (7.1%)	156,762 (5.2%)
Gallu siarad Cymraeg ond ddim yn gallu darllen nac ysgrifennu Cymraeg	70 (5.1%)	58 (3.6%)	68 (5.5%)	6,142 (5.4%)	68,391 (2.3%)
Gallu siarad a darllen Cymraeg ond ddim yn gallu ysgrifennu Cymraeg	44 (3.2%)	43 (2.7%)	42 (3.4%)	3,170 (2.8%)	33,971 (1.1%)
Gallu siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg	1,013 (73.9%)	1,128 (69.6%)	894 (72.5%)	63,256 (55.3%)	429,313 (14.2%)
Cyfuniad arall o sgiliau Cymraeg	18 (1.3%)	18 (1.1%)	13 (1.1%)	993 (0.9%)	6,621 (0.2%)

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, Swyddfa Ystadegol Gwladol

2.3 Ysgol Felinwnda

Mae'r wybodaeth a geir yn y tabl isod yn amlinellu cefndir ieithyddol disgyblion Ysgol Felinwnda.

Ysgol	Siarad Cymraeg yn rhugl gartref	Siarad Cymraeg gartref ond nid yn rhugl	Dim yn siarad Cymraeg gartref ond yn rhugl	Dim yn siarad Cymraeg gartref a dim yn rhugl	Dim yn siarad Cymraeg o gwbl	Cyfanswm
Felinwnda	6 (75%)	0 (0%)	1 (12%)	1 (12%)	0 (0%)	8

Ffynhonnell: Data gan Benaethiaid CYBLD Ionawr 2023

2.4 Ysgolion cyfagos

Mae data ieithyddol ar gyfer Ysgol Llandwrog ac Ysgol Bontnewydd i'w gweld isod:

Ysgol	Siarad Cymraeg yn rhugl gartref	Siarad Cymraeg gartref ond nid yn rhugl	Dim yn siarad Cymraeg gartref ond yn rhugl	Dim yn siarad Cymraeg gartref a dim yn rhugl	Dim yn siarad Cymraeg o gwbl	Cyfanswm
Llandwrog	28 (87%)	1 (3%)	0 (0%)	1 (3%)	2 (6%)	32
Bontnewydd	167 (84%)	17 (8%)	5 (2%)	6 (3%)	4 (2%)	199

Ffynhonnell: Data gan Benaethiaid CYBLD Ionawr 2023

2.5 Gweithgareddau ar ôl ysgol

Cynhelir gweithgareddau ar ôl ysgol yn adeilad Ysgol Felinwnda megis Aelwyd yr Urdd. Mae llawer o ddiwyddiadau yn cael eu cynnal yn neuadd bentref Llanwnda yn ogystal.

Dyma grynodeb o'r hyn mae Ysgol Felinwnda a'r ysgolion eraill cyfagos yn eu cynnig ar ôl ysgol:

	Felinwnda		Llandwrog		Bontnewydd	
	Adeilad yr Ysgol	Neuadd Bentref	Adeilad yr ysgol	Neuadd Bentref	Adeilad yr ysgol	Neuadd Bentref
Grwpiau Chwarae (Gwyliau'r ysgol)		✓			✓	
Aelwyd yr Urdd	✓		✓		✓	
Bore/Noson Goffi		✓	✓		✓	
Cylch/Ysgol Feithrin		✓			✓	
Clwb/Clwb ar ôl ysgol / Gweithgaredd Chwaraeon	✓		✓		✓	

Gwelir yn y tabl uchod fod nifer o ysgolion yr ardal, gan gynnwys Ysgol Felinwnda yn cynnig clybiau gyda'r Urdd ar ôl ysgol. Golygai hyn gallai'r disgyblion barhau i fanteisio ar y gweithgareddau hyn fel cyfle ychwanegol i ddefnyddio a datblygu'r Gymraeg pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu.

2.6 Gweithgareddau Cymunedol

Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesaf i Ysgol Felinwnda ac yn cynnal nifer o weithgareddau cymunedol gan gynnwys:

- Sensori Sara
- Cymdeithas Hanes a Tair Llan
- Zumba
- Merched y Wawr
- Cylch Meithrin
- Cylch Ti a Fi

Gan fod y ganolfan yn annibynnol i'r ysgol, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn effeithio ar allu'r gweithgareddau cymunedol hyn yng Nghanolfan Bro Llanwnda i barhau.

2.7 Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032

Mae'r dair ysgol, Ysgol Felinwnda, Ysgol Llandwrog ac Ysgol Bontnewydd, yn gweithredu amcanion Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032 Cyngor Gwynedd. Mae hyn yn cynnwys:

- Bod holl ddisgyblion y sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg, a bod y disgwyliad hwnnw yn gyson ar draws pob un o'r ysgolion.
- Bod darpariaeth addas i alluogi pob disgybl i ddatblygu'n hyfedr ddwyieithog. Yn y cyd-destun hwn, disgwylir i ysgolion barhau i feithrin sgiliau'r disgyblion hynny sy'n Gymry Cymraeg, a chyflwyno'r Gymraeg i'r rhai hynny sy'n ddysgwyr.
- Bod holl sefydliadau addysg y sir yn adlewyrchu ac atgyfnerthu'r Polisi Iaith yn eu gweinyddiad, eu bywyd cymdeithasol a'u trefn fugeiliol, yn ogystal ag yn eu darpariaeth gwricwlaidd.

Fe fyddai gweithredu'r cynnig arfaethedig yn cyd-fynd ag amcanion Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32.

2.8 Tystiolaeth Ychwanegol

Ysgol Felinwnda

Mae adroddiad Estyn yn 2017 yn dweud:

“Cymraeg yw iaith bob dydd yr ysgol a phrif gyfrwng y dysgu a'r addysgu. Fe addysgir Saesneg yn ffurfiol yng nghyfnod allweddol 2. Daw oddeutu 80% o ddisgyblion o gartrefi ble siaredir Cymraeg. Nid oes yr un plentyn o gefndir ethnig lleiafrifol”

[Adroddiad arolygiad Estyn Ysgol Felinwnda 2017](#)

Ysgol Llandwrog

Mae adroddiad Estyn 2019 yn dweud:

“Cymraeg yw prif gyfrwng gwaith a bywyd yr Ysgol. Mae tua 90% o'r disgyblion yn siarad Cymraeg gartref.”

[Adroddiad arolygiad Estyn Ysgol Llandwrog 2019](#)

Ysgol Bontnewydd

Mae adroddiad Estyn 2017 yn dweud:

“Cymraeg yw iaith bob dydd yr ysgol a phrif gyfrwng y dysgu a’r addysgu. Fe addysgir Saesneg yn ffurfiol yng nghyfnod allweddol 2. Daw oddeutu 75% o’r disgyblion o gartrefi ble siaredir Cymraeg, ac ychydig iawn o ddisgyblion sydd o gefndir ethnig lleiafrifol.”

[Adroddiad arolygiad Estyn Ysgol Bontnewydd 2017](#)

3. ASESIAD O'R EFFAITH AR YR IAITH GYMRAEG

Pwrpas yr asesiad isod yw ystyried effaith posibl y cynnig i gau Ysgol Felinwnda a throsglwyddo'r dysgwyr i ysgol amgen cyfagos ar yr iaith Gymraeg.

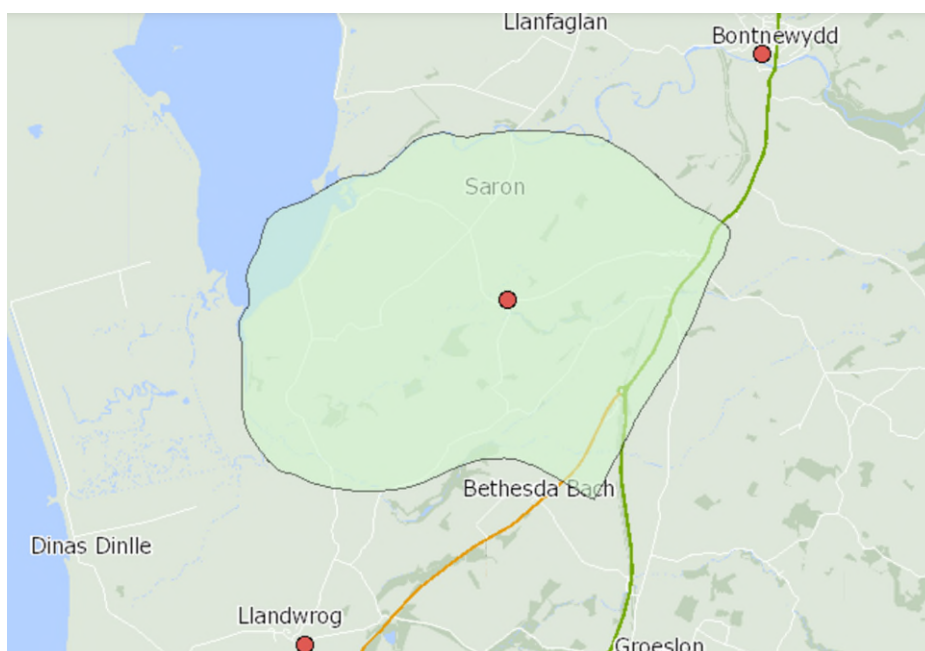
Meini Prawf Effaith	Disgrifiad	Statws o'r effaith a'r gwaith	Oes unrhyw fesurau wedi'u hadnabod i liniaru unrhyw effaith negyddol neu i greu mwy o gyfleoedd positif	Effaith derfynol (yn dilyn dulliau lliniaru)
Iaith yr ysgol (ffurfiol)	Gan fod yr ysgolion amgen cyfagos fel Ysgol Felinwnda yn ysgol Gymraeg eu cyfrwng, deuir i'r casgliad na fyddai'r cynnig yn cael effaith ar iaith addysg y plant. Gan y byddai'r disgyblion yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint mwy a gyda mwy o blant o'r un grŵp oedran, gallasai'r cynnig gryfhau'r cyfleoedd i ddisgyblion gymdeithasu yn y Gymraeg gyda'u cyfoedion.	Niwtral Dim effaith ar sefyllfa iaith yr ysgol	Amherthnasol	Amherthnasol
Iaith yr ysgol (anffurfiol)	Nodir fod canran uwch o ddisgyblion yn dod o gartrefi sydd yn gallu siarad Cymraeg yn Ysgol Bontnewydd (92%) ac Ysgol Llandwrog (90%), o'i gymharu ag Ysgol Felinwnda (75%). Gan y byddai'r disgyblion yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint mwy a gyda mwy o blant o'r un grŵp oedran, gallasai'r cynnig gryfhau'r cyfleoedd i ddisgyblion gymdeithasu yn y Gymraeg gyda'u cyfoedion. Ar sail hynny, o wireddu'r cynnig, rhagwelir y byddai mwy o gyfleoedd i ddisgyblion Felinwnda ddefnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol gyda'u cyfoedion tu mewn a thu allan i'r dosbarth, ac y byddai lefel bywiogrwydd y Gymraeg a'r defnydd anffurfiol o'r iaith yn gryfach.	Positif	Cynllunio ieithyddol bwriadus gan yr ysgolion amgen i sicrhau effaith cadarnhaol ar yr iaith.	Positif
Mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg	Mae'r ysgolion amgen yn ysgol Cymraeg eu cyfrwng, fel Ysgol Felinwnda. Ni ragwelir felly y byddai'r cynnig yn effeithio ar y meini prawf hwn.	Niwtral Dim effaith ar sefyllfa'r iaith	Amherthnasol	Amherthnasol

Darpariaeth anstatudol	Byddai gan ddisgyblion fynediad at gyflenwad uwch yn nhermau staffio, a byddent yn rhan o grŵp mwy o gyfoedion o'r un oedran.	Positif	Gallai'r awdurdod lleol a Chyrff Llywodraethol yr ysgolion amgen drafod dulliau i sicrhau bod disgyblion yn gallu cymryd rhan mewn gweithgareddau allgyrsiol.	Positif
Gweithgareddau cyn / ar ôl ysgol	Mae'r ysgolion amgen yn ysgol fwy o ran niferoedd o ddisgyblion felly bydd y grwpiau cyfoedion yn fwy. Fel Ysgol Felinwnda, mae'r ysgolion amgen yn cynnig gweithgareddau cyn ac ar ôl ysgol, o ganlyniad ni ragwelir y byddai'r cynnig yn cael effaith ar y meini prawf hwn.	Niwtral	Gallai'r Awdurdod Lleol a Chorff Llywodraethol yr Ysgol amgen ystyried unrhyw gyfleodd ychwanegol ar gyfer cynnal gweithgareddau ar ôl ysgol, gan sicrhau fod trefniadau mor hygyrch a bo modd i'r holl ddisgyblion.	Positif
Defnyddio'r Gymraeg yn y gymuned	Yn ôl cyfrifiad 2021, roedd 83% o boblogaeth ward Llanwnda yn siaradwyr Cymraeg. Pe byddai'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael ei wireddu, yna rhagwelir y bydd rhai elfennau o ddigwyddiadau cymunedol yn cael eu heffeithio. Rhagwelir y gall fod peth effaith negyddol yn deillio o wireddu'r cynnig, gan na fydd rhieni/gwarchodwyr/teuluoedd yn cyfarfod yn ddyddiol yn nghymuned Llanwnda wrth ollwng/casglu plant o'r ysgol. Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesaf i Ysgol Felinwnda ac yn cynnal nifer o weithgareddau. Gan fod y ganolfan yn annibynnol i'r ysgol, ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn effeithio ar allu'r gweithgareddau cymunedol hyn yng Nghanolfan Bro Llanwnda i barhau.	Niwtral	Gall yr Awdurdod Lleol a Chorff Llywodraethol yr ysgol amgen ystyried dulliau o hyrwyddo'r defnydd o'r iaith Gymraeg yng nghymuned Felinwnda trwy gyfrwng gweithgareddau ar ôl ysgol, a chymunedol. Gwelir yn y tabl sy'n nodi'r gweithgareddau ar ôl ysgol (2.5 uchod), fod yr ysgolion cyfagos (Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog), fel Ysgol Felinwnda, yn cynnig clybiau gyda'r Urdd ar ôl ysgol. Golygai hyn gallai'r disgyblion barhau i fanteisio ar y gweithgareddau hyn fel cyfle ychwanegol i ddefnyddio a datblygu'r Gymraeg pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu. Pe byddai'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael ei wireddu, yna rhagwelir y bydd rhai elfennau o ddigwyddiadau cymunedol yn cael eu heffeithio. Pe byddai'r opsiwn yma'n cael ei wireddu, yna gellid hybu'r ysgolion cyfagos i wneud defnydd o gyfleusterau Llanwnda. Bydd yn hanfodol fel rhan o'r broses i annog trafodaethau rhwng yr ysgolion amgen cyfagos a rhieni dysgwyr Ysgol Felinwnda, a'r gymuned ehangach, er mwyn annog yr ysgolion cyfagos i fanteisio ar gyfleusterau cymuned Llanwnda yn ogystal.	Niwtral

4. CASGLIAD

Ein disgwyliaidau yw bod holl ddisgyblion y Sir yn meddu ar ddwyieithrwydd cytbwys, oed perthnasol er mwyn iddynt fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog maent yn rhan ohoni. Bydd angen i'r cynigion ar gyfer newid trefniadau lleol gymryd ystyriaeth lawn o'r holl effeithiau ieithyddol. Bydd cynnal a gwell defnydd o'r Gymraeg fel iaith addysgol a chymdeithasol ymhlith plant yn ystyriaeth allweddol wrth lunio cynigion o fewn yr ardal.

O safbwynt y cynnig i gau Ysgol Felinwnda a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, ni ragwelir y bydd y cynnig yn cael effaith negyddol ar allu ieithyddol y plant. Byddai'r opsiwn yn golygu fod disgyblion Ysgol Felinwnda yn parhau i gael eu haddysgu mewn ysgol cyfrwng Cymraeg. Nodir fod canran uwch o ddisgyblion yn dod o gartrefi sydd yn gallu siarad Cymraeg yn Ysgol Bontnewydd (92%) ac Ysgol Llandwrog (90%), o'i gymharu ag Ysgol Felinwnda (75%). Gan y byddai'r disgyblion yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint mwy a gyda mwy o blant o'r un grŵp oedran, gallasai'r cynnig gryfhau'r cyfleoedd i ddisgyblion gymdeithasu yn y Gymraeg gyda'u cyfoedion. Ar sail hynny, o wireddu'r cynnig, rhagwelir y byddai mwy o gyfleoedd i ddisgyblion Felinwnda ddefnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol gyda'u cyfoedion tu mewn a thu allan i'r dosbarth, ac y byddai lefel bywiogrwydd y Gymraeg a'r defnydd anffurfiol o'r iaith yn gryfach. Ar sail hynny, rhagwelir y byddai mwy o gyfleoedd i ddisgyblion Felinwnda ddefnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol gyda'u cyfoedion tu mewn a thu allan i'r dosbarth, ac y byddai lefel bywiogrwydd y Gymraeg a'r defnydd anffurfiol o'r iaith yn gryfach.

Adroddiad Asesiad ar yr Effaith Debygol ar Drefniadau Teithio – cynnig i gau Ysgol Felinwnda

- Hydref 2023

1. CYFLWYNIAD

1.1 Polisi Cludiant Cyngor Gwynedd

1.2 Cyd-destun Ysgol Felinwnda

2. YR OPSIYNAU DAN SYLW

3. ASESIAD O'R EFFAITH AR DREFNIADAU TEITHIO

3.1 Lleoliad yr ysgol amgen

3.2 Opsiwn cludiant di-dâl

3.3 Effaith ariannol

4. CASGLIAD

1. CYFLWYNIAD

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae sefyllfa Ysgol Felinwnda wedi dod i sylw'r Adran Addysg yn ôl Cyfrifiad Medi 2022, hon yw'r ysgol gyda'r nifer lleiaf o ddysgwyr yng Ngwynedd. Mae gostyngiad sylweddol wedi bod yn niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda dros y 10 mlynedd diwethaf, o 31 disgybl yn 2012 i lawr i 8 disgybl erbyn heddiw, sydd yn arwain at ansicrwydd ynglŷn â dyfodol yr ysgol.

Fel rhan o'r broses o ddatblygu cynnig/cynigion ar gyfer ad-drefnu ysgol/ysgolion, mae'n ofynnol i'r awdurdod gynnal asesiad o'r effaith tebygol ar wahanol drefniadau teithio, yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018).

1.1 Polisi Cludiant Cyngor Gwynedd

Mae strategaeth 'Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd' yn anelu at gyfyngu teithio o'r cartref i'r ysgol i daith un ffordd sydd heb fod yn fwy na 30 munud.

Mae Cyngor Gwynedd yn darparu cludiant di-dâl i ddysgwyr sy'n byw 2 filltir neu fwy o'r ysgol yn eu dalgylch, neu'r ysgol agosaf (nid yw'n cynnwys dysgwyr meithrin). Disgwylir i ddysgwyr sy'n derbyn addysg gynradd (ac eithrio dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol neu anabledau), gerdded hyd at 2 filltir i gwrdd ag unrhyw gludiant a ddarperir gan Gyngor Gwynedd. Mae'r polisi cludiant i'w weld yn y llawlyfr i rieni:

(<https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Trigolion/Dogfennau-trigolion/Ysgolion-a-dysgu---dogfennau/Gwybodaeth-i-Rieni.pdf>)

1.2 Cyd-destun Ysgol Felinwnda

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae'n darparu addysg ar gyfer disgyblion rhwng 3 ac 11 oed ac mae ganddi gapasiti o 61 (M-B16).

Yn Medi 2022, roedd 48 o ddysgwyr rhwng 3-11 oed yn byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda gyda 3 o'r disgyblion rheiny yn mynychu Ysgol Felinwnda. Golyga hynny fod 45 o ddysgwyr y dalgylch (rhwng 3-11 oed) yn mynychu ysgolion all-dalgylch, gyda 31 ohonynt yn mynychu Ysgol Bontnewydd a 5 yn mynychu Ysgol Llandwrog.

2. Y CYNNIG DAN SYLW

Y cynnig dan sylw yw:

Cau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a'r dysgwyr presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.

Mae'r ysgolion amgen cyfagos wedi ei lleoli rhyw 2 filltir o Ysgol Felinwnda. Pe gweithredir y cynnig, yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd byddai'r awdurdod yn cynnig cludiant i ddysgwyr dalgylch presennol Ysgol Felinwnda fyddai'n dewis mynychu ysgol amgen ac yn byw mwy na 2 filltir o'r ysgol.

Yn ogystal, o ran y dysgwyr fyddai'n dewis mynychu ysgol amgen ond yn byw llai na 2 filltir i ffwrdd o'r ysgol, ni fyddant yn gymwys i gludiant di-dâl oni bai y byddent yn teithio i'r ysgol ar hyd ffordd y mae'r Cyngor yn ei hystyried yn beryglus iawn. Yn yr achos yma darperir cludiant i'r dysgwyr rheiny yn ddi-dâl.

3. ASESIAID O'R EFFAITH AR DREFNIADAU TEITHIO

3.1. Lleoliad yr ysgolion cyfagos

Mae dwy ysgol amgen cyfagos wedi eu lleoli rhyw 2 filltir o Ysgol Felinwnda.

3.2. Opsiynau cludiant di-dâl

Yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd, disgwylir i ddysgwyr sy'n derbyn addysg gynradd (ac eithrio dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol neu anabledau), gerdded hyd at 2 filltir i gwrdd ag unrhyw gludiant a ddarperir gan Gyngor Gwynedd ar hyd y llwybr byrraf.

Y llwybr byrraf sydd ar gael yw'r un nad yw'r Cyngor yn ei ystyried yn arbennig o beryglus, ar ôl asesu'r llwybrau eraill y gellid eu defnyddio, a byddai'r llwybrau hyn yn cael eu hasesu yn unol â pholisi cludiant Cyngor Gwynedd.

Gan fod y llwybr i Ysgol Felinwnda yn cael ei ystyried fel un peryglus i rai o'r dysgwyr, mae'r awdurdod eisoes yn darparu tacsî di-dâl i 2 o'r 3 dysgwr o'r dalgylch sy'n mynychu Ysgol Felinwnda a rhagwelir bydd angen parhau a'r trefniant yma i'r ysgol amgen os bydd y cynnig i gau Ysgol Felinwnda yn cael ei weithredu ar 31 Rhagfyr 2023.

Pe gweithredir y cynnig i gau'r ysgol, yna mi fyddai'r niferoedd y bydd angen trefnu cludiant di-dal ar eu cyfer yn y tymor hir yn ddibynnol ar ganlyniad adolygu ffiniau dalgylchoedd ysgolion yn yr ardal.

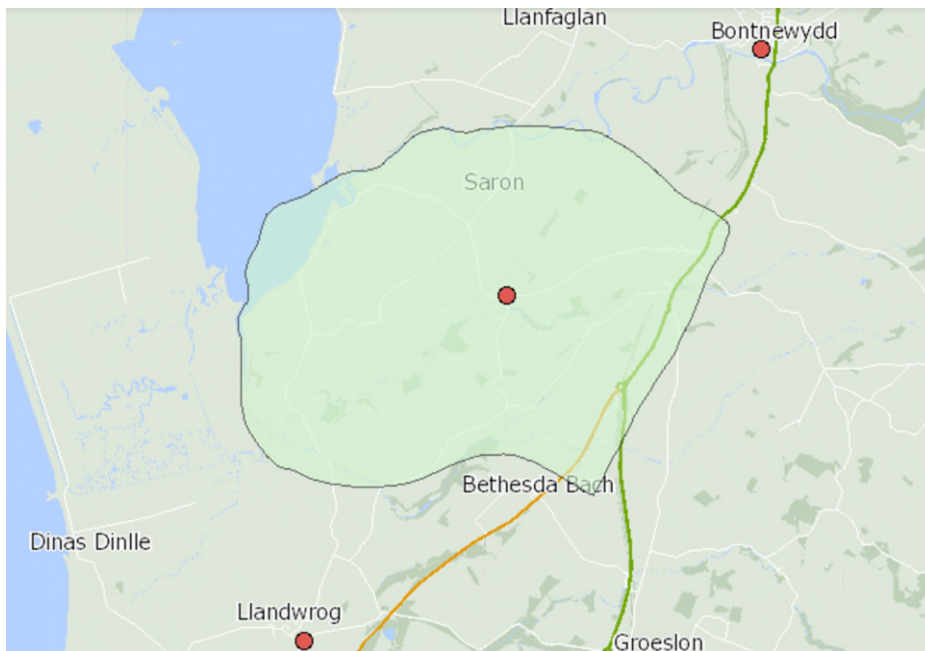
3.3. Effaith ariannol

Bydd cost cludiant os yn cymeradwyo **cau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023 a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024** yn ddibynnol ar ddewis ysgol amgen rhieni'r 3 plentyn sy'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda.

Ar sail prisiau Medi 2022, rhagwelir y byddai tacsï 3 sedd yn costio £40-£60 y dydd, felly'n costio oddeutu £7,600 - £11,400 y flwyddyn i un ysgol. Os fydd y 3 plentyn angen tacsï i 2 ysgol wahanol yna rhagwelir costau oddeutu £15,200 - £22,800 y flwyddyn.

4. CASGLIAD

Pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu, byddai dysgwyr sy'n mynychu Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, ac yn byw o fewn y dalgylch, yn cael cynnig cludiant di-dal i ysgol amgen o 1 Ionawr 2024, yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion y Sir. Byddai'r opsiwn yn golygu costau ychwanegol i'r Awdurdod. Amcangyfrifir i'r costau hyn fod oddeutu £7,600 - £22,800 y flwyddyn.

Adroddiad Aseu Ansawdd a Safonau Addysg – Cynnig i gau Ysgol Felinwnda

- Hydref 2023

Cynnwys

1. CYFLWYNIAD
2. CRYNODEB
3. ASESIAD O EFFAITH AR SAFONAU AC ANSAWDD ADDYSG
4. CASGLIAD

1. CYFLWYNIAD

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae sefyllfa Ysgol Felinwnda wedi dod i sylw'r Adran Addysg oherwydd, yn ôl Cyfrifiad Medi 2022, hon yw'r ysgol gyda'r nifer lleiaf o ddysgwyr yng Ngwynedd. Mae gostyngiad sylweddol wedi bod yn niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda dros y 10 mlynedd diwethaf, o 31 disgybl yn 2012 i lawr i 8 disgybl erbyn heddiw, sydd yn arwain at bryderon ynglŷn â dyfodol yr ysgol.

Fel rhan o'r broses o ddatblygu cynnig/cynigion ar gyfer ad-drefnu ysgol/ysgolion, mae'n ofynnol i'r awdurdod gynnal asesiad o'r effaith tebygol ar ansawdd a safonau addysg, yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018).

Oherwydd niferoedd isel yr ysgol a materion pryderus eraill yn ei chylch, cynhaliwyd gwerthusiad o nifer o opsiynau fyddai'n ymateb iddynt gan ddod i'r penderfyniad mai'r opsiwn ffafriedig fyddai i **gau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.**

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddarparu addysg o'r ansawdd gorau posibl a fydd yn rhoi'r profiadau, y sgiliau a'r hyder i blant y Sir ddatblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, llwyddiannus a chyflawn.

Mae'n parhau i fod yn flaenoriaeth uchel i ddarparu'r profiadau dysgu gorau posibl - ar gyfer pob dysgwr o fewn y Sir, gan sicrhau cwricwlwm cyffrous ac eang, yn ogystal â gweithgareddau allgyrsiol sy'n eu hysgogi i ddysgu a deall, a fydd yn arwain at wella safonau.

2. CRYNODEB

Yn dilyn arolygiad Estyn diwethaf yn 2017 daethpwyd i'r casgliad fod perfformiad presennol Ysgol Felinwnda yn 'Dda'.

Gweler isod grynodedb o arolygon diweddaraf Ysgol Felinwnda.

Mae Ysgol Gynradd Felinwnda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae'n darparu addysg ar gyfer disgyblion rhwng 3 ac 11 oed a mae ganddi gapasiti o 61 (M-B16).

Ysgol	Blwyddyn yr archwiliad	Pa mor dda yw'r deilliannau?	Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?
Felinwnda	Mehafin 2017	Da	Da	Da

3. YR OPSIWN DAN SYLW

Cau Ysgol Felinwnda ar 31 Rhagfyr 2023, a'r disgyblion presennol i drosglwyddo i ysgol amgen cyfagos, yn unol â dewis rhieni, o 1 Ionawr 2024.

Golyga'r opsiwn yma y byddai Ysgol Felinwnda yn cau, ac y byddai'r dysgwyr presennol yn cael cynnig lle mewn ysgol amgen cyfagos. Byddai darpariaeth cludiant trosiannol ar gael i ddisgyblion presennol Ysgol Felinwnda (sydd hefyd yn byw yn nalgylch yr ysgol) i naill ai Ysgol Bontnewydd neu Ysgol Llandwrog, yn unol â Pholisi Cludiant y Sir.

CAU YSGOL FELINWENDA A CHYNNIG LLE I'R DYSGWYR MEWN YSGOL AMGEN CYFAGOS

ASESIAD O'R EFFAITH AR ANSAWDD A SAFONAU ADDYSG

Positif

Niwtral

Negyddol

Meini Prawf Effaith	Disgrifiad	Statws o'r effaith a'r gwaith
Safonau a chynnydd cyffredinol grwpiau penodol ac o ran sgiliau	Roedd canlyniad arolwg Estyn diweddaraf ar gyfer y dangosyddion safonau Ysgol Felinwenda yn 'Dda', tra roedd canlyniad arolwg Estyn diweddaraf ar gyfer Ysgol Bontnewydd yn 'Ardderchog' ac Ysgol Llandwrog yn 'Dda'. Yn seiliedig ar hyn, deuir i'r casgliad y byddai effaith positif neu o leiaf niwtral ar y meini prawf hwn drwy addysgu'r dysgwyr mewn ysgolion amgen cyfagos.	Positif / Niwtral
Llesiant ac agweddau at ddysgu	'Da' oedd canlyniad y dangosydd 'Lles' ar gyfer Ysgol Felinwenda, Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog yn eu harolygon diwethaf yn 2017. Yn seiliedig ar ganfyddiadau'r arolygon hyn, deuir i'r casgliad na ragwelir effaith niwtral ar y maes yma trwy addysgu'r dysgwyr mewn ysgolion amgen cyfagos.	Niwtral
Profiadau addysgu a dysgu	'Da' oedd canlyniad y dangosydd 'Profiadau dysgu' ar gyfer Ysgol Felinwenda, Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog yn eu harolygon diwethaf yn 2017. Er hynny, gan fod mwy o ddysgwyr yn Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog rhagwelir bydd cyfle i addysgu plant mewn grwpiau mwy a chyda cyfoedion oed-berthnasol i ehangu ar eu profiadau. Yn seiliedig ar hyn, deuir i'r casgliad y byddai effaith cadarnhaol ar brofiadau addysgu a dysgu o addysgu dysgwyr Ysgol Felinwenda i mewn ysgolion amgen cyfagos.	Positif
Arweiniad a chymorth gofal	'Da' oedd canlyniad y dangosydd 'Gofal, cymorth ac arweiniad' yn Ysgol Felinwenda yn eu harolwg diwethaf yn 2017, tra bod y canlyniad ar gyfer Ysgol Bontnewydd yn 'Rhagorol' ac Ysgol Llandwrog yn 'Dda'. O ganlyniad, bernir y byddai'r opsiwn yn cael effaith positif neu o leiaf niwtral ar arweiniad a chymorth gofal o drosglwyddo dysgwyr Ysgol Felinwenda i ysgolion amgen cyfagos.	Positif / Niwtral
Arweinyddiaeth a rheolaeth	Nodwyd yn adroddiad Estyn diwethaf Ysgol Felinwenda fod yr arweinyddiaeth a'r rheolaeth yn yr ysgol yn 'Dda' tra barnwyd bod arweinyddiaeth a rheolaeth Ysgol Bontnewydd yn 'Rhagorol' ac Ysgol Llandwrog yn 'Dda'. Yn seiliedig ar ganfyddiadau'r arolygon hyn, deuir i'r casgliad y byddai arweinyddiaeth a rheolaeth yn cael effaith positif neu o leiaf niwtral o addysgu dysgwyr Ysgol Felinwenda mewn ysgolion amgen cyfagos.	Positif / Niwtral
Grwpiau agored i niwed, gan gynnwys plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)	Darperir cefnogaeth i grwpiau agored i niwed gan gynnwys plant ag anghenion dysgu ychwanegol yn unol â pholisi'r Awdurdod, a gofynion y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol (Cymru) 2018 fel ym mhob ysgol yng Ngwynedd.	Niwtral
Darpariaeth sydd o leiaf yn cyfateb i'r hyn sydd ar gael i'r dysgwyr ar y pryd (gan gynnwys rhai gydag ADY)	Roedd canlyniad arolwg Estyn ar gyfer 'Safonau' Ysgol Felinwenda yn 'Dda', fel ag yr oedd canlyniad arolwg Ysgol Bontnewydd ac Ysgol Llandwrog. Yn seiliedig ar wybodaeth yr arolygon yma, ni ragwelir unrhyw effaith ar safonau dysgwyr o addysgu dysgwyr Ysgol Felinwenda mewn ysgolion amgen cyfagos.	Niwtral

Mae'r asesiad uchod wedi'i wneud yn seiliedig ar wybodaeth adroddiad Estyn Ysgol Felinwenda Mehefin 2017, Ysgol Bontnewydd Chwefror 2017 ac Ysgol Llandwrog Gorffennaf 2019.

4. CASGLIAD

Yn seiliedig ar ganlyniad yr asesiad uchod a chymharu adroddiadau Estyn, deir i'r casgliad fod safon yr addysg a ddarperir yn y 2 ysgol amgen cyfagos yn uwch (Ardderchog), ac o leiaf gystal (Da), i gymharu a safon yr addysg yn Ysgol Felinwnda (Da). O ganlyniad, rhagwelir y byddai effaith positif tebygol o safbwynt ansawdd a safonau addysg yn deillio o'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr mewn ysgol neu ysgolion amgen cyfagos.